

Rynek pracy w powiecie stalowowolskim

Raport z wyników badania

Pracownia Badań Socjologicznych Humlard— ul. Surzyńskich 2, 63-000 Środa Wielkopolska

T: +48 66 04 77 015 **W:** www.humlard.com **E:** info@humlard.com

Stalowa Wola - Środa Wielkopolska

2013

Spis treści

Wprowadzenie.....	2
Streszczenie.....	3
1. Metodologia badania.....	7
1.1. Cele badania.....	7
1.2. Próby badawcze	7
1.3. Metody, techniki i narzędzia badawcze	9
1.4. Harmonogram badania	9
1.5. Charakterystyka obszaru badawczego	9
2. Osoby bezrobotne w powiecie stalowowolskim.....	18
2.1. Profil demograficzny badanej grupy	18
2.2. Aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia.....	21
2.3. Aktywność w podnoszeniu kwalifikacji i kompetencji zawodowych	24
2.4. Opinie respondentów odnośnie czynników warunkujących ich obecną sytuację na rynku pracy.....	29
3. Pracodawcy z terenu powiatu stalowowolskiego wobec aktualnej sytuacji na rynku pracy.....	31
3.1. Sytuacja zatrudnieniowa badanych podmiotów gospodarki	31
3.2. Plany zatrudnieniowe badanych podmiotów gospodarki.....	34
3.3. Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów na stanowiska pracy.....	39
3.4. Współpraca pracodawców z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli.....	40
3.5. Absolwenci szkół w opiniach pracodawców	45
Wnioski.....	46
Załącznik 1. Wykaz zawodów wyuczonych respondentów	49
Spis wykresów	51
Spis tabel	52

Wprowadzenie

Współczesny rynek pracy – z perspektywy osób poszukujących zatrudnienia – charakteryzuje się zmiennością, dynamiką i coraz to wyższymi wymaganiami. Ten stan rzeczy prowadzi do sytuacji, w której odniesienie sukcesu zawodowego w coraz większym stopniu zależy od zdolności przystosowywania się pracownika do zmieniającego się rynku pracy, gotowości na przeorientowanie postaw wobec samokształcenia, nabywania kolejnych doświadczeń, niejednokrotnie w wąskich specjalizacjach. Rynek pracy wręcz wymusza zindywidualizowanie ścieżek edukacyjnych i zawodowych, to z kolei wysoką świadomość własnych kwalifikacji, kompetencji i konkurencyjności.

W takich warunkach nadrzędnym celem instytucji rynku pracy wydaje się być prowadzenie działań ułatwiających nabywanie doświadczenia zawodowego, nowych kompetencji i kwalifikacji zawodowych i społecznych oraz wnikliwe monitorowanie rynku pracy, które pozwala na wcześniejsze reagowanie na zmiany zachodzące w jego obrębie.

O powodzeniu realizacji powyższych celów w dużym stopniu decyduje aktywność osób bezrobotnych oraz jakość współpracy pomiędzy różnymi podmiotami w danym środowisku: władzami lokalnymi, publicznymi służbami zatrudnienia, szkołami i uczelniami wyższymi, pracodawcami. Podnoszenie jakości owej współpracy wymaga jednak konieczności diagnozowania aktualnej sytuacji w poszczególnych podmiotach, działających w obszarze rynku pracy oraz opinii na temat możliwości polepszania dialogu i partnerstwa na szczeblu lokalnym.

W prezentowanym projekcie badawczym skupiono uwagę na zdiagnozowaniu aktualnej sytuacji osób bezrobotnych oraz pracodawców z terenu powiatu stalowowolskiego. Wnioski z diagnozy aktualnej sytuacji powyższych grup – z perspektywy barier i problemów na lokalnym rynku pracy – przyczynią się zapewne do konstruowania projektów na potrzeby aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych oraz do poprawy jakości współpracy na linii PUP – pracodawcy.

Streszczenie

Metodologia badania

- Badanie przeprowadzone zostało w celu zebrania szczegółowych danych dotyczących aktualnej sytuacji osób bezrobotnych z określeniem barier uniemożliwiających im powrót na rynek pracy, natomiast celem badania wśród pracodawców była ich charakterystyka oraz zdiagnozowanie ich zapotrzebowania na zawody oraz specjalności, prognoza zatrudnienia i ich subiektywne spojrzenie na własną sytuację w obliczu wymagań jakie stawia dzisiejsza sytuacja ekonomiczna i rynek pracy.
- W badaniach ankietowych osób bezrobotnych udział wzięło 366 osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Stalowej Woli. Dobór próby miał charakter reprezentatywny w oparciu o zmienne płeć, wiek oraz gmina miejsca zamieszkania.
- Wywiady ankietowe wśród pracodawców przeprowadzono w 368 podmiotach gospodarki z terenu powiatu stalowowolskiego. Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (BDL) opracowano próbę badawczą uwzględniając proporcjonalny rozkład podmiotów gospodarki w oparciu o zmienne: klasa wielkości oraz gmina.
- Materiał badawczy pozyskano metodą telefonicznych wywiadów ankietowych wspomaganych komputerowo (CATI).

Osoby bezrobotne w powiecie stalowowolskim

- W badaniu udział wzięło 52,2% kobiet oraz 47,8% mężczyzn, 57,4% respondentów zamieszkujących obszar miejski i 42,6% zamieszkujących obszary wiejskie powiatu stalowowolskiego. Najliczniejszą grupę wiekową stanowiły osoby w przedziale wieku 25-34 lat – 30,9%, najmniej liczną natomiast 60-64 lata (2,7%).
- Wysoki odsetek, 87,2% respondentów deklaruje, że w poszukuje zatrudnienia w chwili obecnej. Dla 53,2% ankietowanych nie ma znaczenia, czy podejmą pracę zgodną z zawodem lub doświadczeniem i kwalifikacjami. Odmiennie deklarują pozostałe dwie grupy; poszukiwanie zatrudnienia zgodnego z doświadczeniem i kwalifikacjami zawodowymi deklaruje 38,1%, z wyuczonym zawodem - 8,7 %.
- Spośród czynników utrudniających poszukiwanie zatrudnienia ankietowani zwrócili uwagę na ograniczenia czasowe związane z opieką nad członkami rodziny (36,8%), stan zdrowia (29,8%) oraz ograniczone możliwości transportu/przemieszczania się (17,5%). Najmniejszy odsetek zaznaczał niewystarczające umiejętności poszukiwania pracy (1,7%).
- Na pytanie o cel wizyty w Urzędzie Pracy ankietowani wskazywali w pierwszej kolejności cztery najistotniejsze cele: rejestracja w Urzędzie (95,3%), potwierdzenie gotowości do pracy (90,3%),

bezpłatne ubezpieczenie zdrowotne (78,3%) oraz uzyskanie informacji o wolnych miejscach pracy (77,2%). Chęć zmiany lub podniesienia własnych kwalifikacji deklaruje 46% respondentów. Najmniejszy odsetek badanych kieruje się do Urzędu w celu pozyskania informacji o możliwościach uzyskania dotacji z Funduszu Pracy.

- W odniesieniu do form wsparcia oferowanego przez Powiatowy Urząd Pracy w Stalowej Woli, największy odsetek badanych deklaruje korzystanie z pośrednictwa pracy 58,5%. Niemal co piąty respondent (19,8%) odbywał staż, a 17,8% brało udział w szkoleniach zawodowych. Najmniej liczna grupa ankietowanych (1,1%) skorzystała z przygotowania zawodowego dorosłych oraz dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej (2,8%). Niespełna połowie badanych (48,9%) trudno było udzielić jednoznacznej odpowiedzi na pytanie, czy formy wsparcia, z których skorzystali, poprawiły ich sytuację na rynku pracy. Zaledwie 2,2% ankietowanych twierdzi, że dzięki temu wsparciu ich sytuacja na rynku pracy zdecydowanie się poprawiła. 16% twierdzi, że „raczej tak”. Większy odsetek badanych udzielił odpowiedzi, że wsparcie, z którego skorzystali „raczej” i „zdecydowanie” nie poprawiło ich obecnej sytuacji – odpowiednio 20,8% i 12,1%.
- Przeprowadzone badanie wskazuje na relatywnie niską mobilność zawodową osób ankietowanych. 57,3% badanych podjęłoby zatrudnienie tylko na terenie powiatu stalowowolskiego, 15,6% również na terenie powiatów ościennych, 13,5% na terenie województwa podkarpackiego, a 13,6% także poza województwem podkarpackim.
- Analiza działań podejmowanych przez respondentów w celu podnoszenia kwalifikacji i kompetencji zawodowych dowodzi, że tę grupę badanych cechuje stosunkowo niska aktywność w tym zakresie. Na wstępie należy nadmienić, że 48,9% ankietowanych nie podjęło dotychczas żadnych działań w tym kierunku. W grupie badanych, którzy wykazali aktywność w podnoszeniu kwalifikacji i kompetencji zawodowych, 31% uczestniczyło w kursach dających uprawnienia zawodowe, taki sam odsetek osób bezrobotnych w tej grupie kontynuowało lub kontynuuje naukę na kolejnych szczeblach edukacji, 15,3% ukończyło kursy doskonalenia zawodowego, 10,1% natomiast kursy komputerowe. 9,1% brało udział w szkoleniach umiejętności społecznych, natomiast zaledwie 3,5% uczestniczyło w kursach językowych.
- Pomimo dotychczasowej, niskiej aktywności w podnoszeniu własnych kompetencji i kwalifikacji zawodowych, 89,1% respondentów jest skłonnych uczestniczyć w szkoleniach i kursach. Podobny odsetek, 85% respondentów zainteresowany jest podjęciem stażu lub przygotowania zawodowego w miejscu pracy.
- Spośród czynników decydujących o pozostawaniu osobą bezrobotną największy odsetek badanych zwrócił uwagę na dwa czynniki: brak ofert pracy (81,6%) oraz brak znajomości (55,4%). W dalszej kolejności respondenci zwracali uwagę na zbyt wysokie oczekiwania pracodawców (39,8%), niewystarczające kwalifikacje zawodowe (39,6%) oraz niewystarczające doświadczenie zawodowe (39,3%). 34,5% respondentów uważa, że obecne miejsce zamieszkania determinuje ich sytuację zawodową.
- Spośród badanych, 21,8% nie potrafiło wskazać działań, które ułatwiłyby podjęcie zatrudnienia.

49,6% badanych podkreśliło więcej miejsc prac, 28% na zmianę oczekiwań pracodawców. 25,4% zwróciło uwagę na podniesienie kwalifikacji zawodowych. Dla zaledwie 9,2% ankietowanych o zmianie ich sytuacji na rynku pracy zdecydować może nabycie doświadczenia, dla najmniejszego odsetka podniesienie poziomu wykształcenia (6,5%).

Pracodawcy z terenu powiatu stalowowolskiego wobec aktualnej sytuacji na rynku pracy

- W połowie badanych podmiotów gospodarki sytuacja zatrudnieniowa w okresie ostatnich 12 miesięcy nie uległa zmianie (56,6%). U 25,3% pracodawców wzrosło zatrudnienie, a w przypadku 18,1% badanych podmiotów gospodarki zatrudnienie zmniejszyło się.
- Na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy 41,8% badanych prowadziło rekrutację pracowników. W przypadku 96,5% z tych podmiotów, rekrutacja zakończyła się zatrudnieniem pracownik(a)ów. 13,6% pracodawców, którzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy prowadzili rekrutację (5,6% całkowitej próby), borykało się z trudnościami w obsadzeniu stanowisk pracy.
- 28,2% badanych podmiotów gospodarki zwalniało w okresie ostatnich 12 miesięcy pracowników. Główne powody zwolnień to niekorzystna sytuacja finansowa danego podmiotu gospodarki (32,4%), brak u pracowników odpowiedzialności, sumienności (21,7%) oraz zwolnienia dyscyplinarne (18,9%).
- W odniesieniu do planów zatrudnieniowych na najbliższe 12 miesięcy, ponad połowa pracodawców deklaruje, że zamierza pozostawić liczbę zatrudnionych na obecnym poziomie (68,4%). 27,7% planuje zwiększyć zatrudnienie, natomiast 3,9% podmiotów gospodarki nosi się z zamiarem zredukowania liczby pracowników.
- W odpowiedzi na pytanie o plany przyjęć stażystów w ciągu najbliższych 12 miesięcy, 46,6% pracodawców nosi się z takim zamiarem, 36,5% nie przewiduje takiego zapotrzebowania w tym okresie, natomiast 16,9% badanych nie potrafiło w chwili obecnej jednoznacznie się ustosunkować.
- Spośród badanych pracodawców, 91,6% korzystało dotychczas z usług Powiatowego Urzędu Pracy w Stalowej Woli.
- W opiniach pracodawców oferty współpracy z PUP oceniane są bardzo pozytywnie. Na uwagę zasługuje fakt, że najwyżej ocenione zostało dofinansowanie do wynagrodzenia pracowników oraz refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy. Najniżej ocenione zostały szkolenia osób bezrobotnych pod indywidualne potrzeby pracodawców. Należy jednak nadmienić, że z tej formy współpracy korzystał najmniejszy odsetek badanych podmiotów gospodarki.
- Bardzo wysoki odsetek pracodawców, którzy dotychczas współpracowali z PUP, deklaruje chęć dalszej współpracy (93,4%).
- Na pytanie o znajomość poszczególnych form współpracy z PUP, wyrażnie największy odsetek

pracodawców zadeklarował znajomość staży (84,9%). O pozostałych formach współpracy wie mniej niż połowa badanych. Najmniejszy odsetek posiada wiedzę o szkoleniach bezrobotnych pod konkretne potrzeby pracodawców (19,2%).

- Odpowiadając na pytanie o szkolenia, jakie powinny być organizowane przez Urząd Pracy, biorąc pod uwagę zapotrzebowanie na pracowników, 54,1% pracodawców nie wskazało żadnego kierunku szkoleń. W tej grupie dominowały opinie, które podkreślały przewagę doświadczenia zawodowego nad szkoleniami.
- Z przeprowadzonych badań wynika, że 50,3% podmiotów gospodarczych zatrudnia w chwili obecnej absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i wyższych, dla których dana firma jest ich pierwszym miejscem pracy. Opinie na temat przygotowania zawodowego absolwentów szkół są jednak wyraźnie zróżnicowane. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na grupę 30,5% respondentów, którzy negatywnie („raczej negatywnie” + ”zdecydowanie negatywnie”) ocenili przygotowanie zawodowe młodych osób, wkraczających na rynek pracy.

1. Metodologia badania

1.1. Cele badania

Badanie przeprowadzone zostało w celu zebrania szczegółowych danych dotyczących aktualnej sytuacji osób bezrobotnych z określeniem barier uniemożliwiających im powrót na rynek pracy, natomiast celem badania wśród pracodawców była ich charakterystyka oraz zdiagnozowanie ich zapotrzebowania na zawody oraz specjalności, prognoza zatrudnienia i ich subiektywne spojrzenie na własną sytuację w obliczu wymagań jakie stawia dzisiejsza sytuacja ekonomiczna i rynek pracy. Realizacja powyższych celów pozwoli na wyciągnięcie wniosków i wskazanie kierunku działań w zakresie rozwiązywania problemów i likwidowania barier utrudniających, opóźniających lub blokujących znalezienie zatrudnienia, tworzenie nowych miejsc pracy lub rozwój przedsiębiorczości w powiecie.

Cele szczegółowe badania

a. Osoby bezrobotne:

- charakterystyka,
- określenie przyczyn i barier pozostawania bez pracy,
- określenie potrzeb umożliwiających powrót na rynek pracy,
- ocena pomocy udzielanej przez PUP.

b. Pracodawcy:

- charakterystyka,
- fluktuacja zatrudnienia i przyczyny zwolnień pracowników,
- badanie zapotrzebowania na pracowników na 2014 rok,
- określenie zapotrzebowania na usługi i instrumenty rynku pracy,
- ocena współpracy z PUP.

1.2. Próby badawcze

W oparciu o dane ze sprawozdań MPiPS o rynku pracy w powiecie stalowowolskim za okres 01.01. – 30.09.2013 r., udostępnione przez Powiatowy Urząd Pracy w Stalowej Woli oraz dane Głównego Urzędu Statystycznego o liczbie podmiotów gospodarki w powiecie opracowano reprezentatywne próby badawcze:

a. Próba badawcza osób bezrobotnych

W badaniach ankietowych osób bezrobotnych udział wzięło 366 osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Stalowej Woli. Dobór próby miał charakter reprezentatywny w oparciu o zmienne płeć, wiek oraz gmina miejsca zamieszkania:

Tabela 1. Próba badawcza osób bezrobotnych

Gmina	Ogółem respondentów	Płeć	Wiek					
			18-24	25-34	35-44	45-54	55-59	60-64
Stalowa Wola	210	K	21	37	25	18	8	-
		M	20	27	19	18	12	5
Bojanów	27	K	3	4	3	2	1	-
		M	3	4	2	2	2	1
Pysznica	27	K	3	5	3	2	1	-
		M	2	4	2	2	2	1
Radomyśl nad Sanem	26	K	2	4	3	3	1	-
		M	2	4	2	2	2	1
Zaklików	37	K	4	7	4	3	2	-
		M	3	5	3	3	2	1
Zaleszany	39	K	4	7	5	4	2	-
		M	3	5	3	3	2	1
Razem	366	-	70	113	74	62	37	10

b. Próba badawcza pracodawców

Wywiady ankietowe wśród pracodawców przeprowadzono w 368 podmiotach gospodarki z terenu powiatu stalowowolskiego. Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (BDL) opracowano próbę badawczą uwzględniając proporcjonalny rozkład podmiotów gospodarki w oparciu o zmienne: klasa wielkości oraz gmina. W oparciu o dostępne, ogólnopolskie raporty z wyników badań rynku pracy szacuje się, że 56% podmiotów gospodarki w klasie wielkości 0-9 nie zatrudnia pracowników. W związku z powyższym proporcjonalny rozkład próby badawczej wykonano biorąc pod uwagę 44% wszystkich podmiotów gospodarki w klasie wielkości 0-9 w poszczególnych gminach powiatu stalowowolskiego.

Tabela 2. Próba badawcza podmiotów gospodarki

Gmina	Ogółem podmiotów gospodarki	Klasa wielkości				
		1-9	10-49	50-249	250-999	1000 i więcej
Stalowa Wola	262	236	19	6	1	0
Bojanów	13	13	0	0	0	0
Pysznica	26	24	2	0	0	0
Radomyśl nad Sanem	18	17	1	0	0	0
Zaklików	21	18	2	1	0	0
Zaleszany	28	25	3	0	0	0
Razem	368	333	27	7	1	0

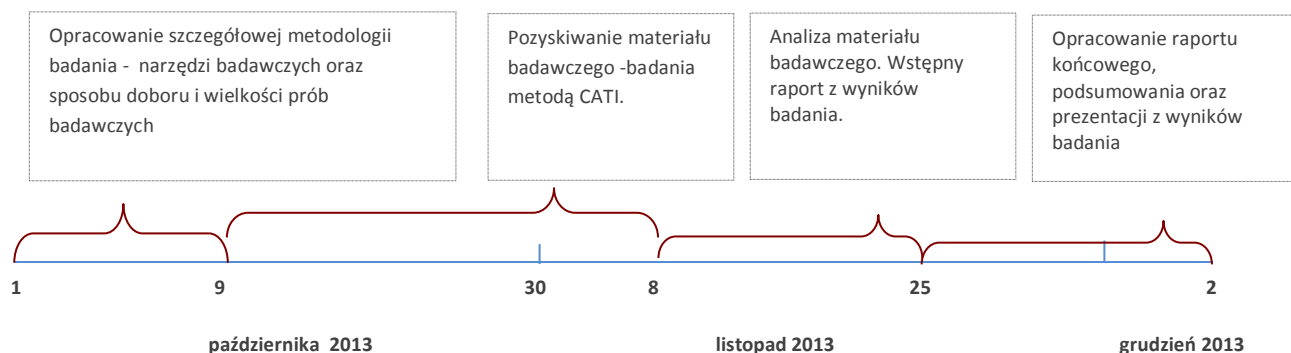
1.3. Metody, techniki i narzędzia badawcze

W prezentowanym projekcie badawczym zastosowano metodę sondażu diagnostycznego. Metoda ta została zastosowana zarówno do badania osób bezrobotnych jak i pracodawców. Zgodnie z przyjętą metodologią, wielkością próby badawczej oraz wytycznymi Powiatowego Urzędu Pracy w Stalowej Woli przyjęto ankietę jako technikę badawczą. W tym celu skonstruowano dwa narzędzia badawcze w postaci kwestionariuszy ankiet:

1. kwestionariusza ankiety dla osób bezrobotnych,
2. kwestionariusza ankiety dla pracodawców.

Materiał badawczy pozyskano metodą telefonicznych wywiadów ankietowych wspomaganych komputerowo (CATI).

1.4. Harmonogram badania

1.5. Charakterystyka obszaru badawczego

Powiat stalowowolski położony jest w północnej części województwa podkarpackiego. W jego skład wchodzi:

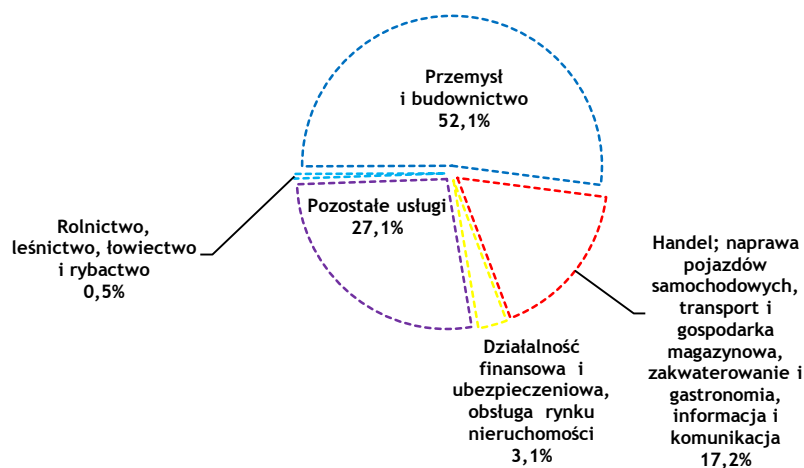
- gminy wiejskie: Bojanów, Pysznica, Radomyśl nad Sanem, Zaklików, Zaleszany,
- miasto: Stalowa Wola

Teren powiatu stalowowolskiego zamieszkuje 109 111 osób¹, najwięcej w Stalowej Woli, a wśród gmin wiejskich, w gminie Pysznica, najmniej natomiast w gminie Radomyśl nad Sanem. Łącznie na obszarze miejskim mieszka 58,8% ludności powiatu, na terenach wiejskich 41,2%.

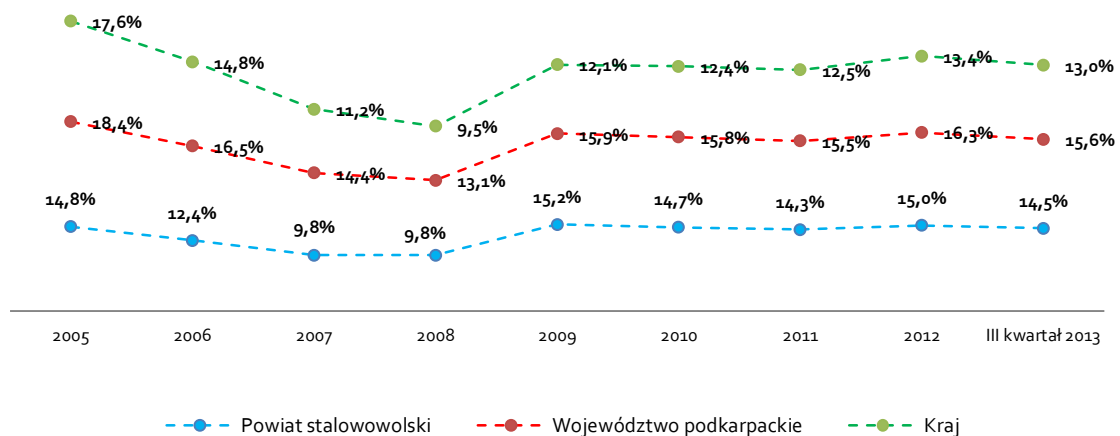
Według stanu z dnia 31.12.2011 roku w powiecie stalowowolskim pracowały 25594² osoby, w tym 9887 kobiet (38,6% ogółu zatrudnionych). Największy odsetek osób pracował w sektorze przemysłu i budownictwa (52,1%), natomiast najmniejszy w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (0,5%).

Wykres 1. Osoby pracujące w powiecie stalowowolskim według sektorów³

Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie stalowowolskim na koniec III kwartału 2013 roku wynosiła 14,5% i utrzymuje się na podobnym poziomie od 2009 roku.

Wykres 2. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie podkarpackim i kraju w latach 2005-2013⁴

¹ Główny Urząd Statystyczny – zestawienie dla powiatu stalowowolskiego – dane za rok 2012.

² Urząd Statystyczny w Rzeszowie, dane powiatowe – stan z dnia 31.12.2011 r. - dane dotyczą podmiotów gospodarki, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

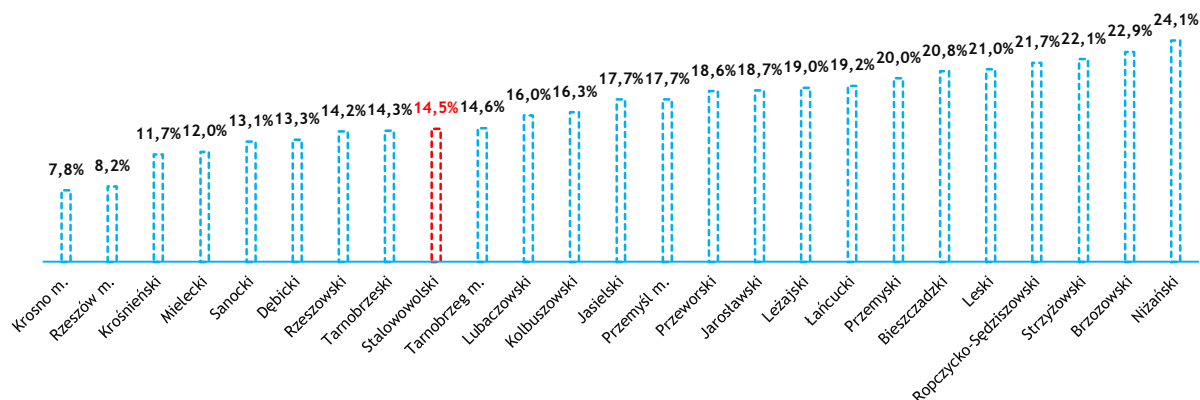
³ Urząd Statystyczny w Rzeszowie, dane powiatowe – stan z dnia 31.12.2011 r.

⁴ Główny Urząd Statystyczny – zestawienie dla powiatu stalowowolskiego, województwa podkarpackiego i kraju – stan z dnia 30.09.2013 r.

Uwzględniając lata 2005-2013, stopa bezrobocia w powiecie stalowowolskim była niższa średnio o 2,3 p. p. od stopy bezrobocia w województwie podkarpackim. Na przestrzeni ostatnich czterech lat spadła jednak do poziomu 1,2 p. p. W porównaniu ze stopą bezrobocia w kraju (w latach 2005-2013), w powiecie stalowowolskim stopa ta była wyższa średnio o 4 p. p. W ostatnich czterech latach odnotowuje się różnice na poziomie 1,8 p. p.

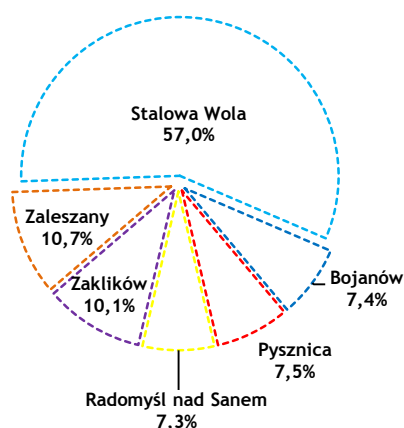
Obszar województwa podkarpackiego cechuje się istotnym zróżnicowaniem pod względem stopy bezrobocia w poszczególnych powiatach. Różnica pomiędzy miastem Krosno, które według stanu na dzień 30.09.2013 r. jest w województwie miejscem o najniższej stopie bezrobocia a powiatem nizańskim o najwyższej stopie bezrobocia wynosi 16,3 p. p. W tym zestawieniu powiat stalowowolski zajmuje 9 miejsce, ze stopą bezrobocia niższą także od miast na prawach powiatu, jak np. Tarnobrzeg czy Przemyśl.

Wykres 3. Stopa bezrobocia w powiatach województwa podkarpackiego (stan na dzień 30.09.2013 r.)⁵

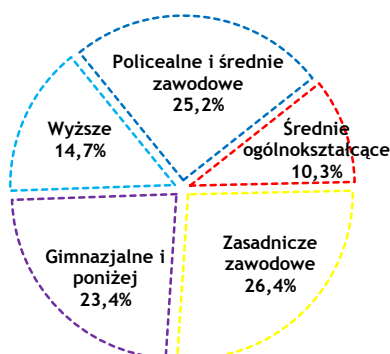

Wśród osób bezrobotnych w powiecie stalowowolskim największy odsetek zamieszkuje w mieście Stalowa Wola (57%), natomiast w gminach wiejskich odsetek osób bezrobotnych przedstawia się następująco: Zaleszany (10,7%), Zaklików (10,1%), Pysznica (7,5%), Bojanów (7,4%) oraz Radomyśl nad Sanem (7,3%).

⁵ Statystyki Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie – stan z dnia 30.09.2013 r.

Wykres 4. Osoby bezrobotne w powiecie stalowowolskim według gminy miejsca zamieszkania⁶

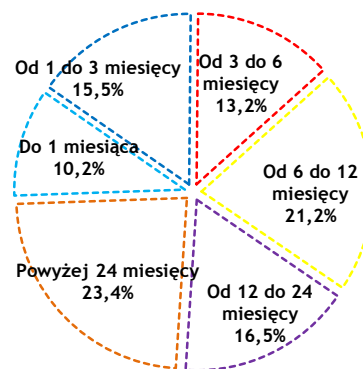
Biorąc pod uwagę wykształcenie osób bezrobotnych w powiecie stalowowolskim, największy odsetek posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe (26,4%), następnie policealne i średnie zawodowe (25,2%) oraz gimnazjalne, podstawowe lub niepełne podstawowe (23,4%). 14,7% osób bezrobotnych ukończyło studia wyższe, a 10,3% posiada wykształcenie średnie ogólnokształcące.

Wykres 5. Osoby bezrobotne w powiecie stalowowolskim według wykształcenia⁷

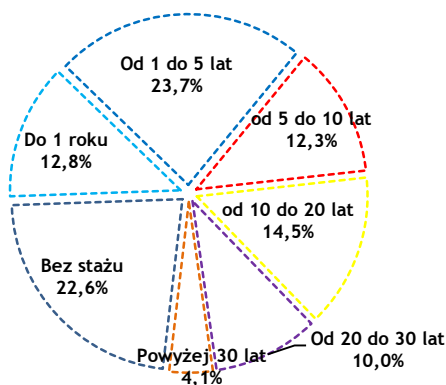
Wśród osób bezrobotnych z terenu powiatu stalowowolskiego, 23,4% pozostaje bez pracy przez okres dłuższy niż 24 miesiące, a 21,2% od 6 do 12 miesięcy. 16,5% to osoby bezrobotne, które nie podjęły zatrudnienia w okresie od 12 do 24 miesięcy. W Powiatowym Urzędzie Pracy w Stalowej Woli zarejestrowanych jest 15,5% osób, które pozostają bez zatrudnienia przez okres od 1 do 3 miesięcy. 13,2% nie znalazło zatrudnienia przez okres od 3 do 6 miesięcy, a 10,2% do 1 miesiąca.

⁶ Sprawozdanie MPIPS Powiatowego Urzędu Pracy w Stalowej Woli – stan z dnia 30.09.2013 r.

⁷ Sprawozdanie MPIPS Powiatowego Urzędu Pracy w Stalowej Woli – stan z dnia 30.09.2013 r.

Wykres 6. Osoby bezrobotne w powiecie stalowowolskim według czasu pozostawania bez pracy⁸

Największy odsetek osób bezrobotnych w powiecie stalowowolskim posiada staż pracy od 1 do 5 lat (23,7%). Podobny odsetek, 22,6% nie posiada stażu pracy, 14,5% podejmowało zatrudnienie przez okres od 10 do 20 lat, a 12,8% posiada niewielki staż pracy, do 1 roku. W dalszej kolejności, w rejestrze osób bezrobotnych znajdują się osoby, które pracowały przez okres od 5 do 10 lat (12,3%), następnie od 20 do 30 lat (10%) oraz powyżej 30 lat pracy (4,1%).

Wykres 7. Osoby bezrobotne w powiecie stalowowolskim według stażu pracy⁹

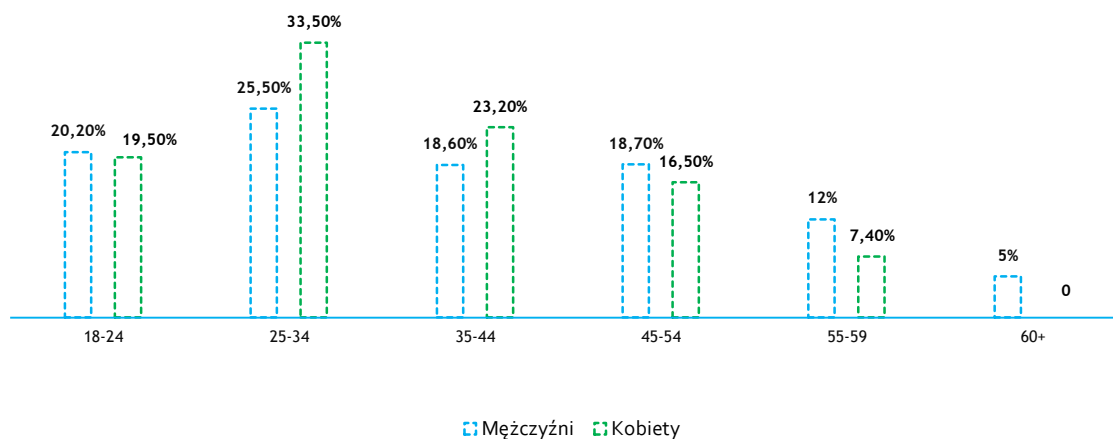
Z analizy poszczególnych grup wiekowych pod względem płci osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Stalowej Woli wynika, że najistotniejsze rozbieżności pojawiają się w grupie wiekowej 25-34 lata. Następuje wtedy znacząca zmiana w strukturze osób bezrobotnych pod względem płci, szczególnie w porównaniu z grupą wiekową 18-24 lata, która pod tym względem jest niemal równa, z niewielką przewagą mężczyzn w stosunku do kobiet. Wysoki odsetek kobiet bezrobotnych w grupie wiekowej 25-34 lata spowodowany jest w dużym stopniu faktem urodzenia i wychowywania dziecka. Pokazują to dane w kolejnych zestawieniach, z których wynika, że kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka stanowią aż 29,5% wszystkich kobiet zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Stalowej Woli. Z kolei w tej grupie (kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu

⁸ Sprawozdanie MPIPS Powiatowego Urzędu Pracy w Stalowej Woli – stan z dnia 30.09.2013 r.

⁹ Sprawozdanie MPIPS Powiatowego Urzędu Pracy w Stalowej Woli – stan z dnia 30.09.2013 r.

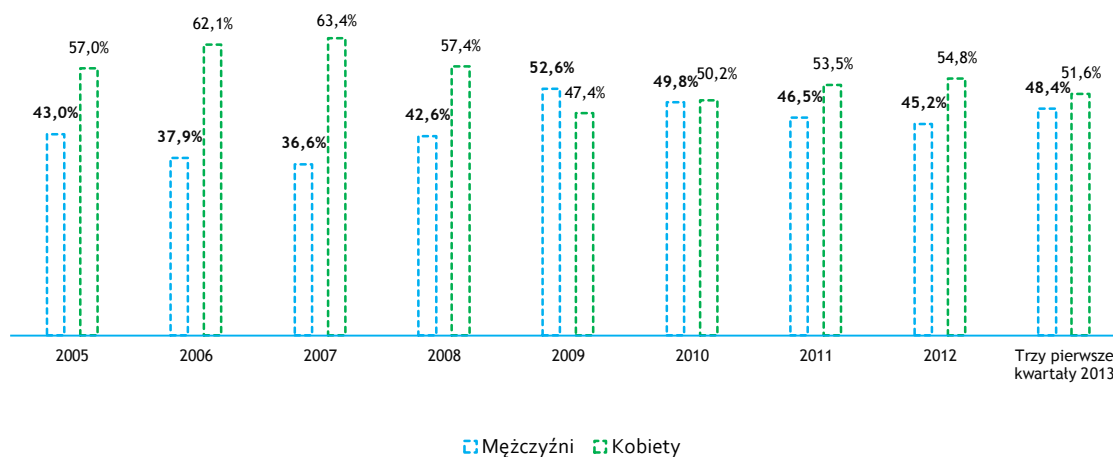
dziecka), kobiety w wieku 25-34 lata to prawie połowa (46,9%), w grupie wiekowej 35-44 lata odsetek ten jest niższy i wynosi 28,3%, a w pozostałych grupach wiekowych jest znacznie niższy.

Wykres 8. Osoby bezrobotne w powiecie stalowowolskim względem grup wiekowych i płci (stan z dnia 30.09.2013 r.)¹⁰

O ile jeszcze w 2007 roku bez pracy pozostawało 63,4% kobiet, o tyle w końcu III kwartału 2013 roku 51,6%.

Wykres 9. Osoby bezrobotne w powiecie stalowowolskim względem płci w latach 2005-2013¹¹

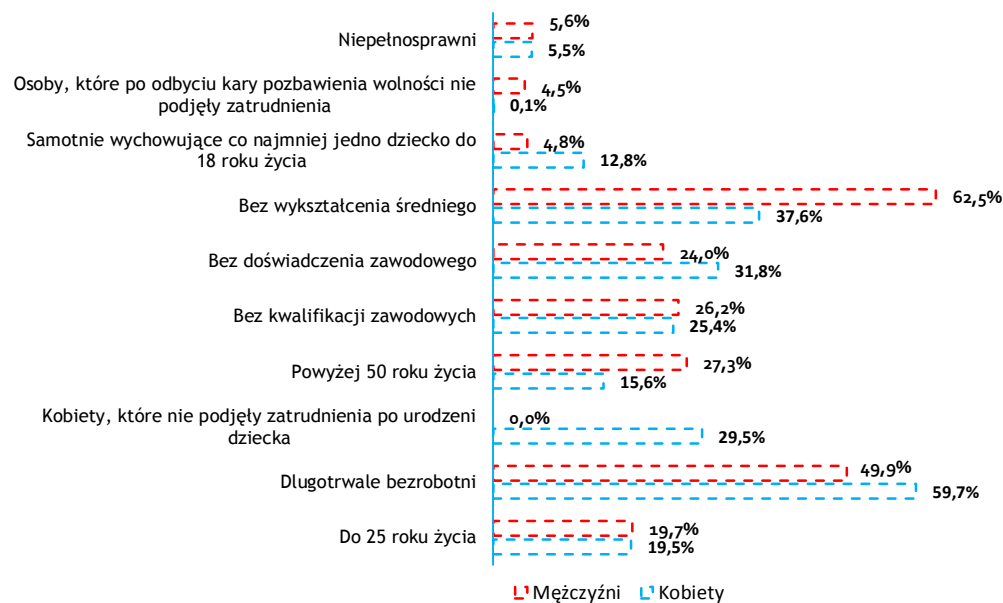
Analizując sytuację bezrobotnych kobiet i mężczyzn, znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w powiecie stalowowolskim, na uwagę zasługuje w pierwszej kolejności fakt istotnych różnic pod względem posiadanego wykształcenia. Spośród wszystkich mężczyzn zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Stalowej Woli, aż 62,5% nie posiada wykształcenia co najmniej średniego. Z kolei odsetek kobiet, które nie ukończyły szkół średnich to 37,6%. Duże zróżnicowanie pod względem płci obserwuje się również w odniesieniu do osób długotrwale bezrobotnych. Stanowią oni ogółem 55%

¹⁰ Sprawozdanie MPiPS Powiatowego Urzędu Pracy w Stalowej Woli – stan z dnia 30.09.2013 r.

¹¹ Sprawozdania MPiPS Powiatowego Urzędu Pracy w Stalowej Woli z lat 2005-2013

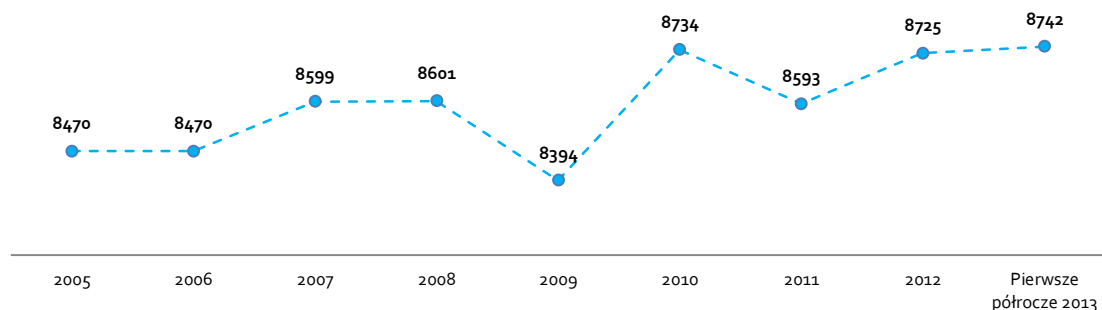
wszystkich osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Stalowej Woli. O wysokim odsetku tej grupy osób bezrobotnych decydują kobiety, które stanowią 59,7% wszystkich zarejestrowanych kobiet w stosunku do 49,9% mężczyzn. Znacząco wyższy odsetek kobiet (31,8%) niż mężczyzn (24%) nie posiada także doświadczenia zawodowego.

Wykres 10. Odsetek mężczyzn i kobiet znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w powiecie stalowowolskim (stan na dzień 30.09.2013 r.)¹²

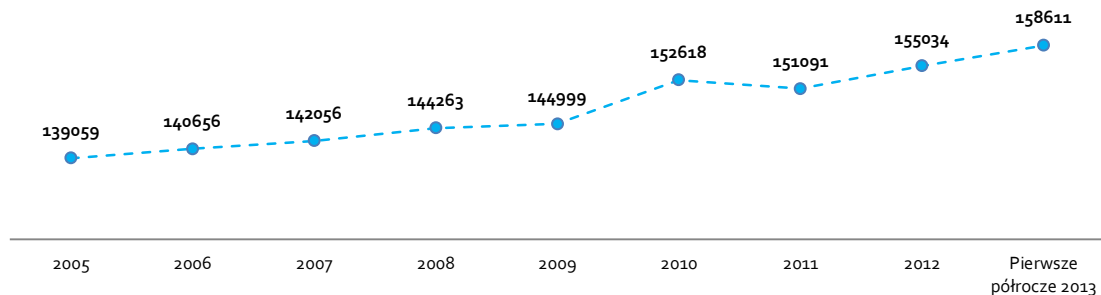
Według stanu na dzień 30.06.2013 r. w rejestrze REGON na terenie powiatu stalowowolskiego zarejestrowane były 8742 podmioty gospodarki. W analizowanym okresie największy wzrost odnotowano w 2010 roku. Wzrost liczby podmiotów gospodarki notuje się w 2010 roku także w skali województwa podkarpackiego, jednak nie był on w województwie poprzedzony tak wyraźnym spadkiem.

Wykres 11. Liczba podmiotów gospodarki w powiecie w latach 2005-2013¹³

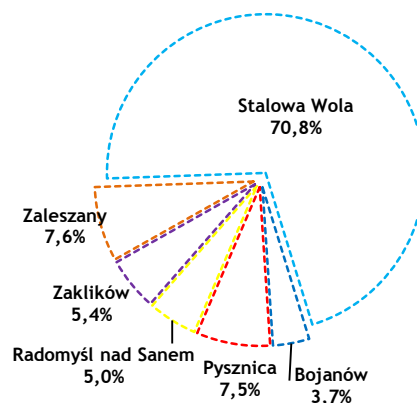

¹² Sprawozdanie MPiPS Powiatowego Urzędu Pracy w Stalowej Woli – stan z dnia 30.09.2013 r.

¹³ Główny Urząd Statystyczny – zestawienie dla powiatu stalowowolskiego – stan z dnia 30.09.2013 r.

Wykres 12. Liczba podmiotów gospodarki w województwie podkarpackim w latach 2005-2013¹⁴

Biorąc pod uwagę klasy wielkości podmiotów gospodarki, na terenie powiatu stalowowolskiego 95,6% to firmy jednoosobowe i zatrudniające do 9 pracowników. 3,3% to firmy w klasie wielkości 10-49 pracowników, a 0,9% to firmy w klasie wielkości 50-249. Na terenie powiatu zarejestrowanych jest 13 firm, które zatrudniają od 250-999 (0,1%) pracowników oraz 3 w klasie wielkości 1000 i więcej pracowników (0,03%). Najwięcej podmiotów gospodarki zlokalizowanych jest na terenie miasta Stalowa Wola (70,8%), najmniej natomiast w gminie Bojanów (3,7%).

Wykres 13. Podmioty gospodarki w powiecie stalowowolskim według gmin (stan z dnia 30.09.2013 r.)¹⁵

Według stanu na dzień 30.09.2013 roku, najwięcej podmiotów gospodarki w powiecie stalowowolskim prowadzi działalność związaną z handlem i naprawami (33,2%), budownictwem (11,3%) oraz przetwórstwem przemysłowym (8,3%). Poniższy wykres przedstawia rozkład podmiotów gospodarki w powiecie pod względem rodzaju prowadzonej działalności.

¹⁴ Główny Urząd Statystyczny – zestawienie dla powiatu stalowowolskiego – stan z dnia 30.09.2013 r.

¹⁵ Główny Urząd Statystyczny – zestawienie dla powiatu stalowowolskiego – stan z dnia 30.09.2013 r.

Wykres 14. Podmioty gospodarki w powiecie stalowowolskim według sekcji PKD 2007 (stan z dnia 30.09.2013 r.)¹⁶

- 96,4% podmiotów gospodarki działa w sektorze prywatnym;
- Na terenie powiatu stalowowolskiego funkcjonuje 65 spółek z kapitałem zagranicznym. Za wyjątkiem miast na prawach powiatu, więcej spółek z kapitałem zagranicznym działa tylko na terenie powiatu mieleckiego oraz rzeszowskiego;
- W 2012 zarejestrowanych zostało 700 podmiotów gospodarki, natomiast wyrejestrowano 530. W trzech kwartałach 2013 roku zarejestrowano 531 podmiotów, 448 wyrejestrowano. W analogicznym okresie 2012 zarejestrowano 512 podmiotów, wyrejestrowano 410. Powyższe dane pozwalają prognozować kolejny wzrost podmiotów gospodarki w powiecie w 2013 roku.

¹⁶ Główny Urząd Statystyczny – zestawienie dla powiatu stalowowolskiego – stan z dnia 30.09.2013 r.

2. Osoby bezrobotne w powiecie stalowowolskim

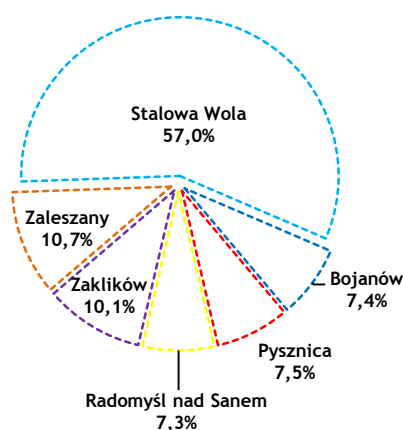
2.1. Profil demograficzny badanej grupy

Respondentami w prezentowanej grupie były osoby bezrobotne z terenu powiatu stalowowolskiego. Badanie przeprowadzono na reprezentatywnej próbie 366 osób w oparciu o rzeczywisty rozkład względem zmiennych płęć, wiek (18-24 l., 25-34 l., 35-44 l., 45-54 l., 55-59 l., 60-64 l.) oraz gmina miejsca zamieszkania.

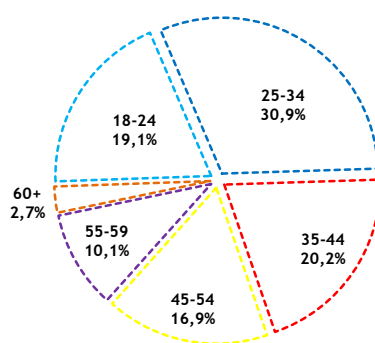
W badaniu udział wzięło 52,2% kobiet oraz 47,8% mężczyzn, 57,4% respondentów zamieszkujących obszar miejski i 42,6% zamieszkujących obszary wiejskie powiatu stalowowolskiego.

Wykres 15. Respondenci względem gmin miejsca zamieszkania

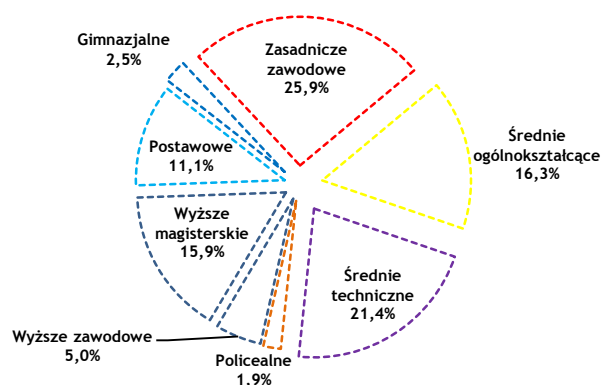
Najliczniejszą grupę wiekową stanowiły osoby w przedziale wieku 25-34 lat – 30,9%, najmniej liczną natomiast 60-64 lata (2,7%).

Wykres 16. Respondenci względem grup wiekowych

Spośród badanych największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz średnim technicznym, odpowiednio 25,9% i 21,4%. 16,3% posiadało wykształcenie średnie ogólnokształcące, 15,9% wyższe magisterskie, a 11,1% podstawowe. Najmniej liczna grupa badanych posiada wykształcenie wyższe zawodowe (5%), gimnazjalne (2,5%) oraz policealne (1,9%).

Wykres 17. Respondenci względem wykształcenia

Spośród ankietowanych, 75,8% pozostaje bez pracy od 1 do 12 miesięcy, 24,2% powyżej 12 miesięcy. Średnia czasu pozostawania respondentów bez pracy wynosi 14 miesięcy, mediana natomiast 5,5 miesiąca.

9,2%

badanych przyznaje, że w chwili obecnej pracuje bez umowy o pracę.

Spośród badanych, 20,2% nie posiada zawodu wyuczonego. Wśród osób, które posiadały zawód największy odsetek osób bezrobotnych to technik ekonomista, kucharz, krawiec, rolnik. Poniższa tabela przedstawia 20 najczęściej występujących zawodów wyuczonych wśród osób badanych. Warto nadmienić, że stanowią one 59,5% zawodów w grupie respondentów posiadających zawód wyuczony. Pełen wykaz zawodów wyuczonych respondentów znajduje się w załączniku 1 niniejszego raportu.

Tabela 3. Wykaz 20 najczęściej wskazywanych zawodów wyuczonych osób bezrobotnych

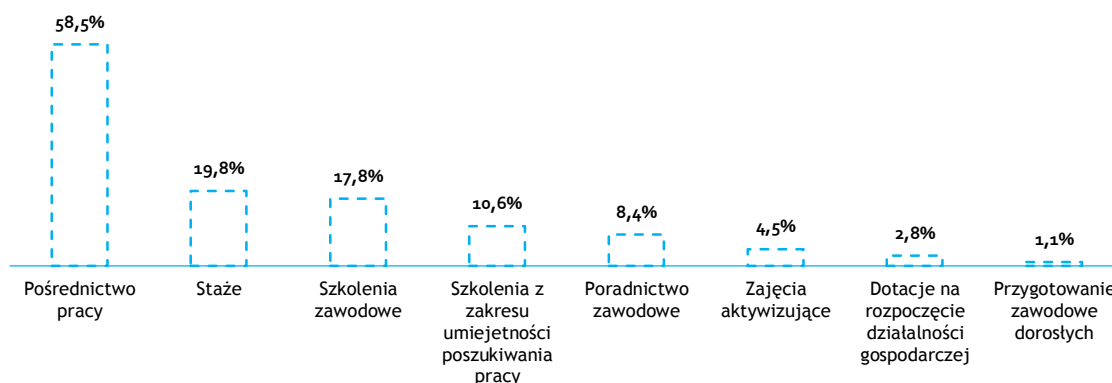
Lp	Zawód wyuczony	Liczba wskazań
1	Technik ekonomista	26
2	Kucharz	19
3	Krawiec	12
4	Rolnik	10
5	Ekonomista	9
6	Technik żywienia	9
7	Fryzjer	8
8	Murarz	8
9	Sprzedawca	8
10	Technik mechanik	8
11	Pedagog	7

12	Technik budowlany	7
13	Mechanik	6
14	Rzeźnik	6
15	Technik elektryk	6
16	Tokarz	6
17	Kosmetyczka	5
18	Piekarz	5
19	Technik leśnik	5
20	Pracownik biurowy	4

Spośród badanych, 54,6% respondentów zamieszkuje w gospodarstwach domowych do 5 osób, natomiast 45,4% w gospodarstwach, w których żyje 6 lub więcej osób. W 28,4% gospodarstwach domowych badanych zamieszkują – poza ankietowanymi – inne osoby bezrobotne.

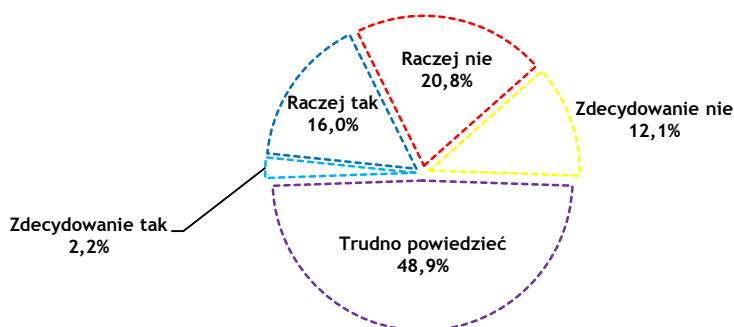
W odniesieniu do form wsparcia oferowanego przez Powiatowy Urząd Pracy w Stalowej Woli, największy odsetek badanych deklaruje korzystanie z pośrednictwa pracy 58,5%. Niemal co piąty respondent (19,8%) odbywał staż, a 17,8% brało udział w szkoleniach zawodowych. Najmniej liczna grupa ankietowanych (1,1%) skorzystała z przygotowania zawodowego dorosłych oraz dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej (2,8%).

Wykres 18. Formy wsparcia oferowanego przez PUP, z których skorzystali respondenci

Niespełna połowie badanych (48,9%) trudno było udzielić jednoznacznej odpowiedzi na pytanie, czy formy wsparcia, z których skorzystali, poprawiły ich sytuację na rynku pracy. Zaledwie 2,2% ankietowanych twierdzi, że dzięki temu wsparciu ich sytuacja na rynku pracy zdecydowanie się poprawiła. 16% twierdzi, że „raczej tak”. Większy odsetek badanych udzielił odpowiedzi, że wsparcie, z którego skorzystali „raczej” i „zdecydowanie” nie poprawiło ich obecnej sytuacji – odpowiednio 20,8% i 12,1%.

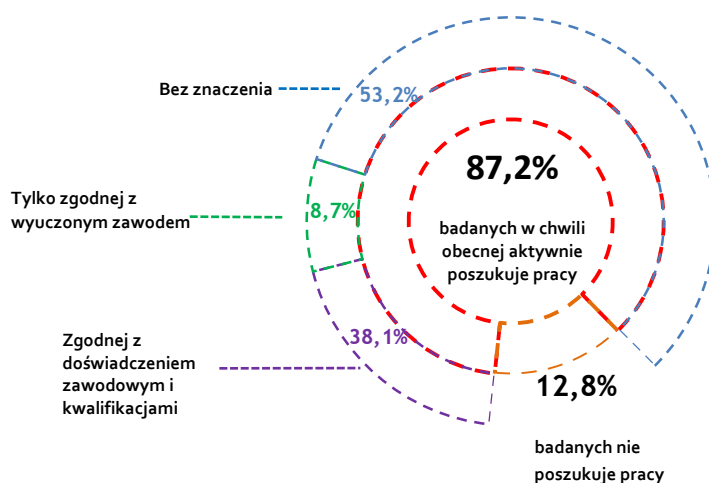
Wykres 19. Opinia respondentów odnośnie wpływu otrzymanego wsparcia na poprawę ich sytuacji na rynku pracy

2.2. Aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia

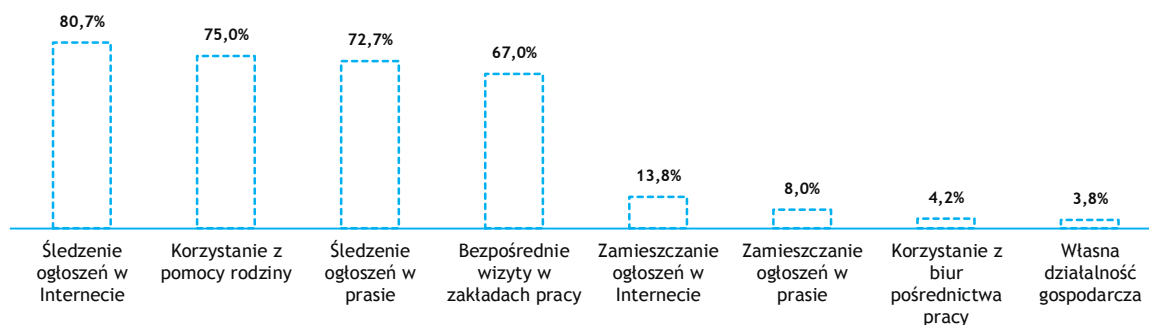
Wysoki odsetek, 87,2% respondentów deklaruje, że poszukuje zatrudnienia w chwili obecnej. Dla 53,2% ankietowanych nie ma znaczenia, czy podejmą pracę zgodną z zawodem lub doświadczeniem i kwalifikacjami. Odmienne deklarują pozostałe dwie grupy; poszukiwanie zatrudnienia zgodnego z doświadczeniem i kwalifikacjami zawodowymi deklaruje 38,1%, z wyuczonym zawodem - 8,7%.

Wykres 20. Aktywne poszukiwanie zatrudnienia i rodzaj poszukiwanej pracy

Z analizy deklaracji respondentów wynika, że na etapie poszukiwania pracy skupiają się oni na czterech metodach: śledzenie ogłoszeń w Internecie (80,7%) oraz prasie (72,7%), korzystanie z pomocy rodziny (75%) oraz bezpośrednie wizyty w zakładzie pracy (67%). 13,8% badanych zamieszcza własne ogłoszenia w Internecie, a 8% w prasie. Najmniejszy odsetek osób bezrobotnych czyni starania w celu założenia własnej działalności gospodarczej (3,8%) oraz poszukuje zatrudnienia poprzez biura pośrednictwa pracy (4,2%).

Wykres 21. Metody poszukiwania zatrudnienia

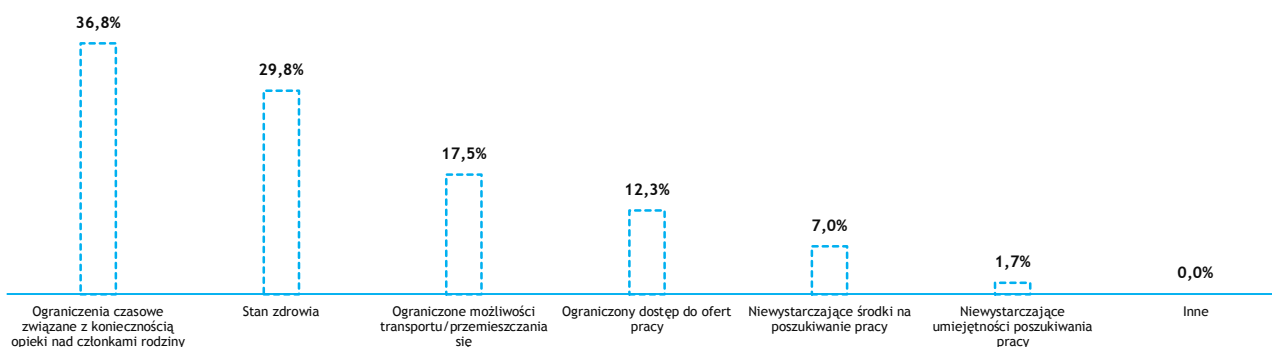
Ograniczenia w aktywnym poszukiwaniu pracy deklaruje 18,3% respondentów, którzy w chwili obecnej poszukują zatrudnienia.

18,3%

deklaruje, że istnieją przeszkody, które ograniczają aktywne poszukiwanie pracy

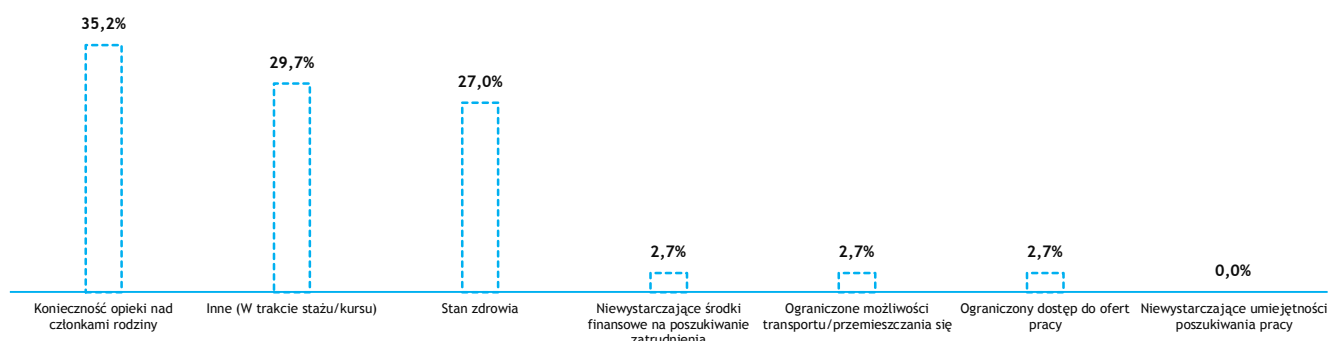
Spośród przeszkód utrudniających poszukiwanie zatrudnienia ankietowani zwrócili uwagę na ograniczenia czasowe związane z opieką nad członkami rodziny (36,8%), stan zdrowia (29,8%) oraz ograniczone możliwości transportu/przemieszczania się (17,5%). Najmniejszy odsetek zaznaczał niewystarczające umiejętności poszukiwania pracy (1,7%).

Wykres 22. Przeszkody utrudniające poszukiwanie zatrudnienia

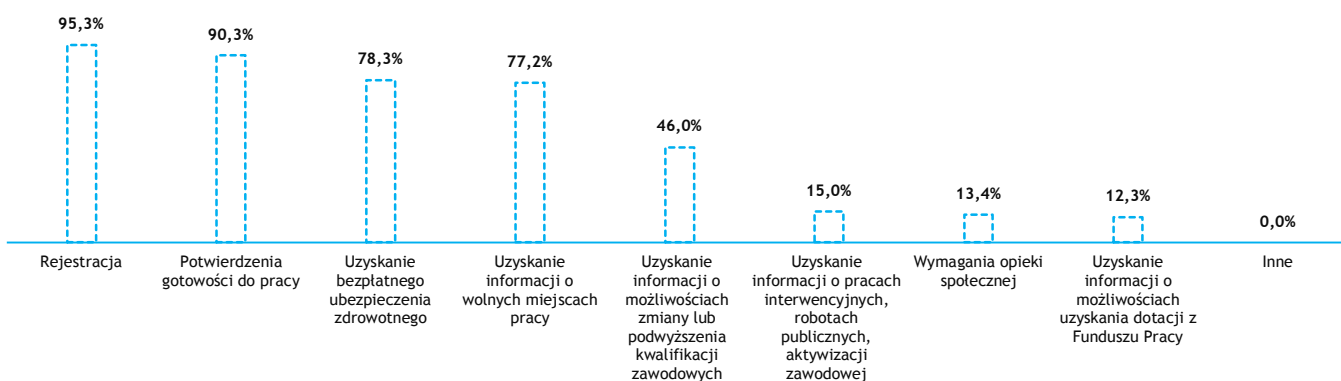
Na pytanie o czynniki decydujące o braku aktywności w poszukiwaniu pracy, skierowane do 12,8% respondentów, którzy nie poszukują pracy, 35,2% zaznacza, że są to ograniczenia czasowe związane z koniecznością opieki nad członkami rodziny. W dalszej kolejności brak aktywności w poszukiwaniu zatrudnienia zadeklarowały osoby, które w chwili obecnej odbywają staż lub kurs zawodowy (29,7%). Kolejna grupa podkreślała natomiast stan zdrowia (27%).

Wykres 23. Czynniki warunkujące brak aktywności w poszukiwaniu zatrudnienia

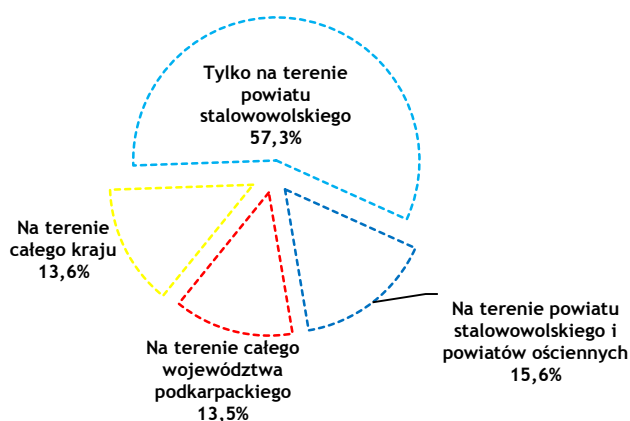
Na pytanie o cel wizyty w Urzędzie Pracy ankietowani wskazywali w pierwszej kolejności cztery najistotniejsze cele: rejestracja w Urzędzie (95,3%), potwierdzenia gotowości do pracy (90,3%), bezpłatnego ubezpieczenia zdrowotnego (78,3%) oraz uzyskanie informacji o wolnych miejscach pracy (77,2%). Chęć zmiany lub podniesienia własnych kwalifikacji deklaruje 46% respondentów. Najmniejszy odsetek badanych kieruje się do Urzędu w celu pozyskania informacji o możliwościach uzyskania dotacji z Funduszu Pracy.

Wykres 24. Cel wizyty osób bezrobotnych w PUP

Przeprowadzone badanie wskazuje na relatywnie niską mobilność zawodową osób ankietowanych. 57,3% badanych podjęłoby zatrudnienie tylko na terenie powiatu stalowowolskiego, 15,6% również na terenie powiatów ościennych, 13,5% na terenie województwa podkarpackiego, a 13,6% także poza województwem podkarpackim.

Wykres 25. Mobilność zawodowa respondentów

Pomimo deklaracji niskiej mobilności zawodowej, aż 41,3% respondentów przebywało przynajmniej raz poza granicami kraju w celach zarobkowych. Średnia liczby wyjazdów dla tej grupy respondentów wynosi 2,6 wyjazdów, mediana z kolei = 2 wyjazdy poza granice kraju. W przypadku 37,7% badanych na decyzję o powrocie miał wpływ z góry ustalony termin powrotu do kraju, w przypadku 33,5% chęć powrotu do rodziny. 18% badanych powróciło ze względu na brak pracy za granicą. Pozostała grupa badanych powróciła do kraju z uwagi na chęć podjęcia pracy w Polsce czy też kwestie zdrowotne.

Nad wyjazdem za granicę w celach zarobkowych zastanawia się 45,4% badanych, tj. podobny odsetek, jak odsetek osób, które przebywały wcześniej za granicą w celach zarobkowych (41,3%). W tej grupie wyjazd taki w ciągu 12 najbliższych miesięcy planuje jednak 35,8% (16,2% całkowitej próby) – 28,3% do Niemiec, 26,4% do Wielkiej Brytanii, 17% do Belgii, pozostałe osoby do Holandii, Szwecji oraz Norwegii (łącznie 28,3%).

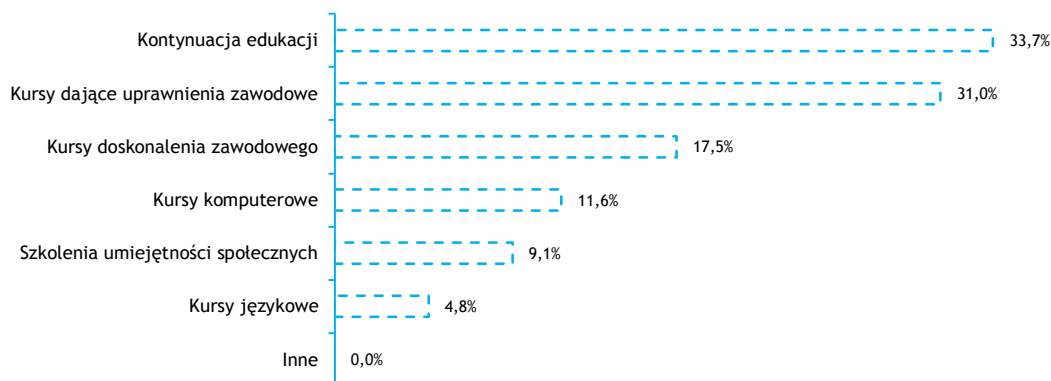
Spośród badanych, którzy planują wyjazd w ciągu najbliższych 12 miesięcy, 22,4% zamierza opuścić kraj na kilka miesięcy, 18% planuje wyjazd na stałe, 2,2% na okres około jednego roku, taki sam odsetek osób planuje wyjazd na kilka lat. Przeważająca większość, 55,2% respondentów w tej grupie, jeszcze nie podjęła decyzji, na jak długi okres czasu zamierzają wyjechać za granicę w celach zarobkowych.

2.3. Aktywność w podnoszeniu kwalifikacji i kompetencji zawodowych

Analiza działań podejmowanych przez respondentów w celu podnoszenia kwalifikacji i kompetencji zawodowych dowodzi, że tę grupę badanych cechuje stosunkowo niska aktywność w tym zakresie. Na wstępie należy nadmienić, że 48,9% ankietowanych nie podjęło dotychczas żadnych działań w tym kierunku. W grupie badanych, którzy wykazali aktywność w podnoszeniu kwalifikacji i kompetencji zawodowych, 33,7% kontynuowało naukę na kolejnych szczeblach edukacji, 31% uczestniczyło w kursach dających uprawnienia zawodowe. 17,5% ankietowanych ukończyło kursy doskonalenia zawodowego,

11,6% natomiast kursy komputerowe. 9,1% brało udział w szkoleniach umiejętności społecznych (np. komunikacji, autoprezentacji), a zaledwie 4,8% uczestniczyło w kursach językowych.

Wykres 26. Działania podejmowane przez osoby bezrobotne w celu podnoszenia kwalifikacji i kompetencji zawodowych

Pomimo dotychczasowej, niskiej aktywności w podnoszeniu własnych kompetencji i kwalifikacji zawodowych, 89,1% respondentów jest skłonnych uczestniczyć w szkoleniach i kursach. Podobny odsetek, 85% respondentów zainteresowany jest podjęciem stażu lub przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

W odniesieniu do szkoleń i kursów, największa liczba osób bezrobotnych wskazywała na kurs obsługi kasy fiskalnej, operatora wózka widłowego, podstaw obsługi komputera, językowe, księgowości i spawania. Warto jednak zaznaczyć, że wśród osób bezrobotnych, które zadeklarowały chęć odbycia szkoleń i kursów, 35,9% ankietowanych nie potrafi wskazać konkretnych kierunków. Poniższa tabela przedstawia liczbę wskazań poszczególnych kursów i szkoleń względem kolejności wyboru przez badanych.

Tabela 4. Wykaz szkoleń i kursów, które podjęłyby osoby bezrobotne

Szkolenie lub kurs	1 wybór	2 wybór	3 wybór	RAZEM
Asystentka stomatologa	1			1
Budowlane ¹⁷	9	1		10
Cukiernik	1			1
Florysta	2			2
Fryzjer	4	2		6
Glazurnik	2			2
Grafika komputerowa	3	1		4
Komputerowe aplikacje biurowe		2		2
Kosmetyczka	10	1		11
Księgowość	14	3		17
Kucharz	11			11
Kurs kadrowy	3	1		4

¹⁷ Respondenci, deklarujący chęć odbycia szkoleń i kursów w branży budowlanej, którzy nie potrafili wskazać konkretnych kierunków.

Kurs języka angielskiego	12	3		15
Kurs języka niemieckiego	2		1	3
Murarz	6	1		7
Obsługa kasy fiskalnej	39	5		44
Podstawy obsługi komputera	10	7	3	20
Pracownik biurowy		2		2
Kurs na pracownika ochrony	2			2
Operator koparko-ładowarki	4	4	1	9
Operator maszyn CNC	5			5
Operator maszyn i urządzeń do obróbki drewna	1			1
Operator maszyn i urządzeń przetwórstwa spożywczego	2			2
Operator wózka widłowego	19	6	1	26
Opiekunka	9		1	10
Przygotowanie pedagogiczne	1			1
Pomoc kuchenna		2		2
Prawo jazdy kat. C	7	3		10
Programowanie HTML	2	1		3
Projektowanie ogrodów	1			1
Rachunkowość	3	2		5
Rzeczoznawca samochodowy	1			1
Spawacz	15	2		17
Sprzedawca	3			3
Stolarz	1			1
Strzyżenie psów	2			2
Telemonter	1			1
Uprawnienia kierowcy	1			1

W kwestii staży i przygotowania zawodowego, wyraźnie największy odsetek respondentów wymienił zawód sprzedawcy, kucharza, pracownika obsługi biurowej oraz spawacza. Podobnie, jak w przypadku deklaracji chęci uczestnictwa w kursach i szkoleniach, tak i tu ponad jedna trzecia respondentów, którzy są zainteresowani podjęciem staży lub przygotowania zawodowego, nie potrafi określić zawodów, w których chcieliby nabywać doświadczenie w formie owych staży lub przygotowania zawodowego (38,3%). Poniższa tabela przedstawia liczbę wskazań poszczególnych staży i przygotowania zawodowego względem kolejności wyboru przez badanych.

Tabela 5. Wykaz pożądaných kierunków staży lub przygotowania zawodowego w opiniach osób bezrobotnych

Zawód	1 wybór	2 wybór	3 wybór	RAZEM
Cieśla	4	1		5
Cukiernik	3	1		4
Drukarz	1			1

Elektromechanik		1		1
Elektryk	1		1	2
Farmaceuta	2			2
Fizjoterapeuta	3			3
Florysta	2	1		3
Fryzjer	6			6
Glazurnik	2		1	3
Hydraulik	1			1
Informatyk	2	1		3
Inspektor BHP	1			1
Instruktor sportowy	1			1
Kamieniarz	1			1
Kasjer bankowy	1	1		2
Kierowca	6			6
Kosmetyczka	4	2	1	7
Krawiec	1			1
Księgowy	7	1		8
Kucharz	15	4		19
Laborant chemiczny	3			3
Leśnik	1			1
Logistyk	3			3
Magazynier	3			3
Masażysta	2	1		3
Mechanik samochodowy	6			6
Murarz	3			3
Pracownik działu kadr	2			2
Pracownik ochrony	4	2		6
Odlewnik	1			1
Ogrodnik	2			2
Operator maszyn CNC	2			2
Operator maszyn i urządzeń do obróbki drewna	2			2
Operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych	1			1
Operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego	2			2
Opiekun osób starszych	6			6
Opiekunka dzieci	5	1		6
Pedagog	4			4
Pilarz	1			1
Pomoc kuchenna	4	3		7
Pracownik obsługi biurowej	9	1		10
Ratownik medyczny	1	1		2

Robotnik budowlany ¹⁸	6			6
Socjolog	1			1
Spawacz	4	5		9
Sprzedawca	43	11		54
Stolarz		1		1
Tynkarz	7		1	8

W dalszej kolejności poproszono osoby ankietowane o ocenę własnych kwalifikacji i umiejętności w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza całkowity brak, 5 prezentowanie wysokiego poziomu danych kwalifikacji i umiejętności. Dla możliwości dokonania porównań, informacje od respondentów posiadających daną umiejętność opracowano według następującego wzoru:

$$\text{średnia} = \frac{1 \cdot A + 2 \cdot B + 3 \cdot C + 4 \cdot D}{\text{liczba respondentów deklarujących posiadanie danej umiejętności}}$$

gdzie:

A = liczbę ankietowanych posiadających umiejętności na poziomie 1, w skali 2

B = liczbę ankietowanych posiadających umiejętności na poziomie 2, w skali 3

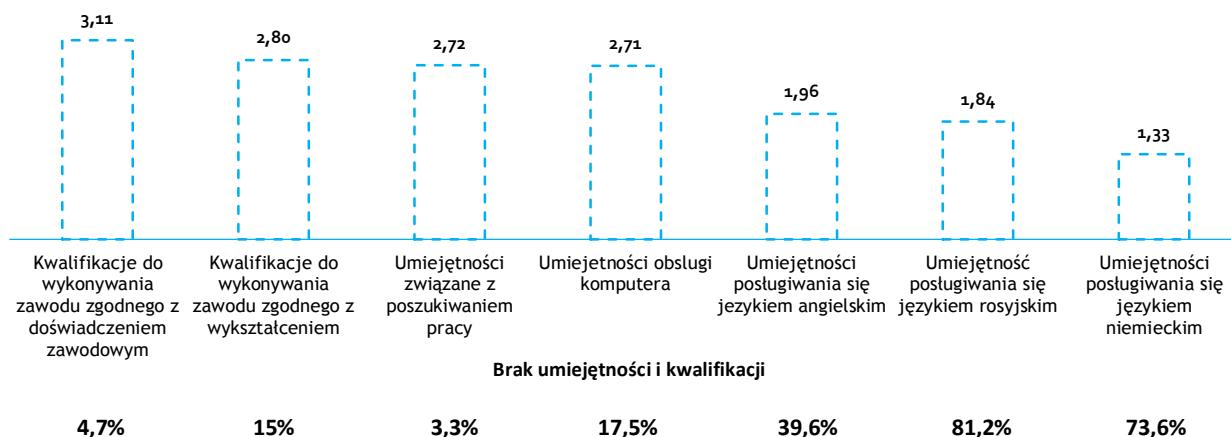
C = liczbę ankietowanych posiadających umiejętności na poziomie 3, w skali 4

D = liczbę ankietowanych posiadających umiejętności na poziomie 4, w skali 5

W przypadku braku danej umiejętności (wartość w skali =1) wyliczono odsetek respondentów składających tę deklarację w stosunku do łącznej liczby respondentów w próbie.

Ankietowani najwyżej ocenili kwalifikacje do wykonywania zawodu zgodnego z doświadczeniem zawodowym (3,11) oraz wykształceniem (2,80). Najniżej oceniono natomiast umiejętności posługiwania się językami obcymi: angielskim (1,96) i niemieckim (1,33).

Wykres 27. Ocena posiadanych umiejętności i kwalifikacji zawodowych

¹⁸ Respondenci, deklarujący chęć odbycia staży lub przygotowania zawodowego w branży budowlanej, którzy nie potrafili wskazać konkretnych zawodów.

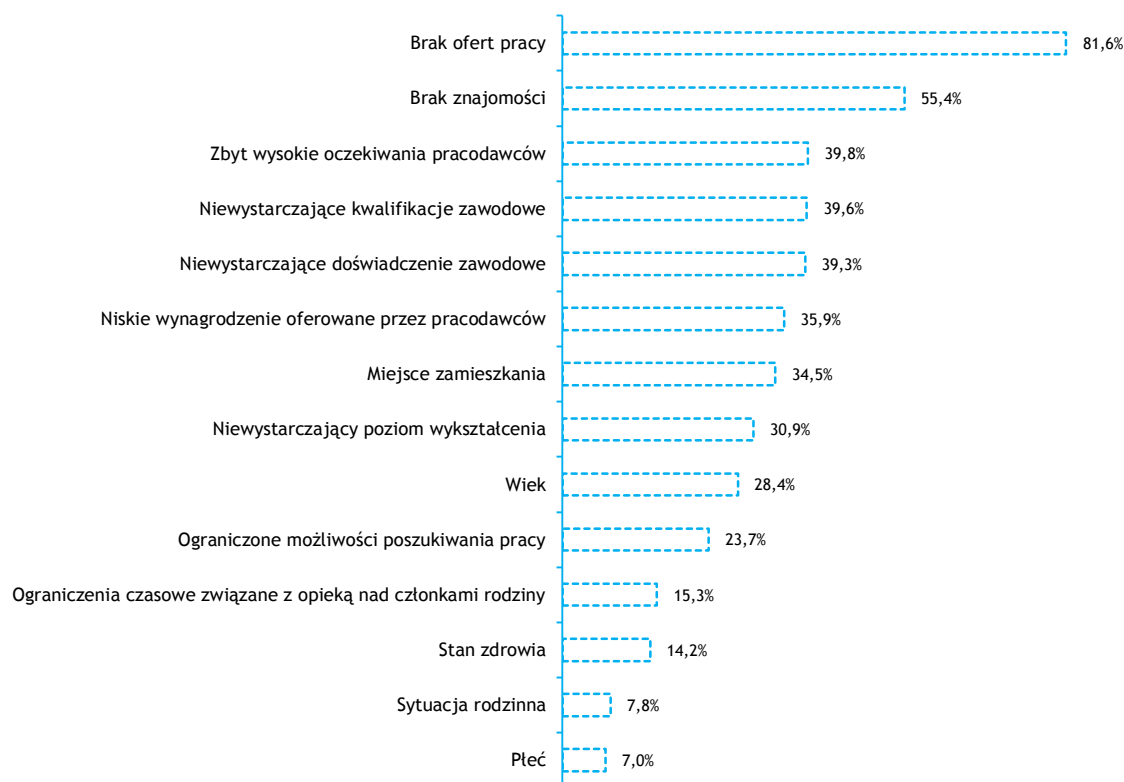
2.4. Opinie respondentów odnośnie czynników warunkujących ich obecną sytuację na rynku pracy

Spośród czynników decydujących o pozostawaniu osobą bezrobotną największy odsetek badanych zwrócił uwagę na dwa czynniki: brak ofert pracy (81,6%) oraz brak znajomości (55,4%). W dalszej kolejności respondenci zwracali uwagę na zbyt wysokie oczekiwania pracodawców (39,8%), niewystarczające kwalifikacje zawodowe (39,6%) oraz niewystarczające doświadczenie zawodowe (39,3%).

34,5% respondentów uważa, że obecne miejsce zamieszkania determinuje ich sytuację zawodową. Co ciekawe, nie zaobserwowano różnic pomiędzy obszarami zamieszkania (miejskim i wiejskim). Niemal równy odsetek badanych z terenów miejskich i wiejskich deklaruje ten czynnik jako istotnie wpływający na brak zatrudnienia.

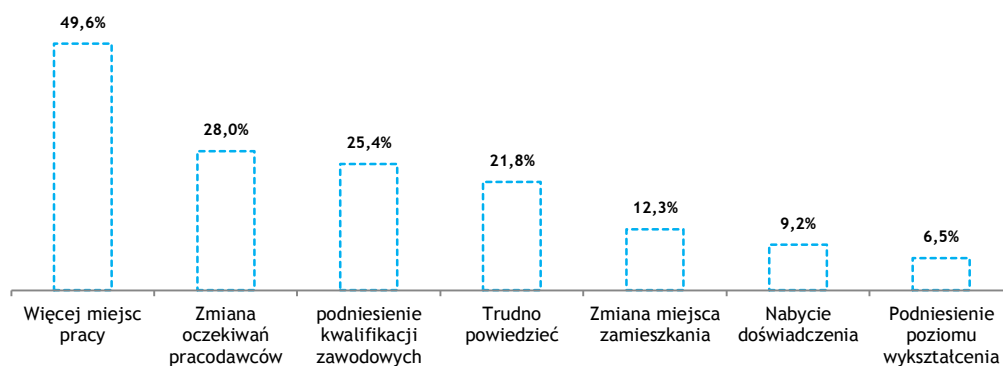
W opiniach najmniej licznej grupy ankietowanych, o ich statusie osoby bezrobotnej decydują: płeć (7%) oraz sytuacja rodzinna (7,8%).

Wykres 28. Czynniki warunkujące status osoby bezrobotnej w opiniach respondentów

Spośród badanych, 21,8% nie potrafiło wskazać działań, które ułatwiłyby podjęcie zatrudnienia. 49,6% badanych podkreśliło więcej miejsc pracy, 28% na zmianę oczekiwań pracodawców. 25,4% zwróciło uwagę na podniesienie kwalifikacji zawodowych. Dla zaledwie 9,2% ankietowanych o zmianie ich sytuacji na rynku pracy zadecydować może nabycie doświadczenia, dla najmniejszego odsetka podniesienie poziomu wykształcenia (6,5%).

Wykres 29. Opinie respondentów na temat czynników, które ułatwiłyby im podjęcie zatrudnienia (odpowiedzi ≥ 5%)

3. Pracodawcy z terenu powiatu stalowowolskiego wobec aktualnej sytuacji na rynku pracy

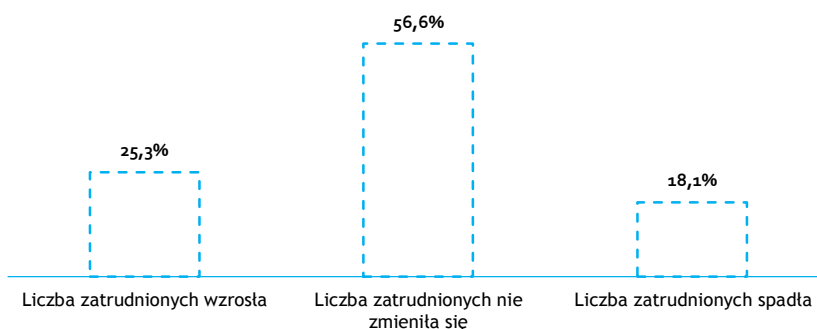
3.1. Sytuacja zatrudnieniowa badanych podmiotów gospodarki

Badanie przeprowadzono zgodnie z rozkładem próby badawczej przyjętej na etapie opracowywania metodologii badania (tabela 2).

W podmiotach gospodarki objętych badaniem, w klasie wielkości 1-9 zatrudnionych jest średnio 5 pracowników, w klasie wielkości 10-49 średnio 24 pracowników. W klasie wielkości 50-249 przeprowadzono wywiady ankietowe z siedmioma firmami, które zatrudniały średnio 193 pracowników.

W połowie badanych podmiotów gospodarki sytuacja zatrudnieniowa w okresie ostatnich 12 miesięcy nie uległa zmianie (56,6%). U 25,3% pracodawców wzrosło zatrudnienie, a w przypadku 18,1% zatrudnienie zmniejszyło się.

Wykres 30. Sytuacja zatrudnieniowa w okresie ostatnich 12 miesięcy

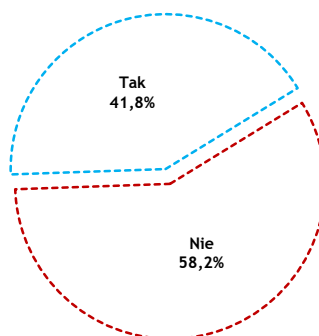
Biorąc pod uwagę klasę wielkości badanych podmiotów gospodarki, największy odsetek w firmach zatrudniających 10-49 pracowników deklaruje wzrost zatrudnienia (38,1%) przy jednoczesnym notowaniu spadku liczby pracowników wśród 14,5% podmiotów w tej klasie wielkości. Wśród podmiotów gospodarki w klasie wielkości 1-9, 12,8% utworzyło nowe miejsca pracy, 17,1% zredukowało zatrudnienie, a w 70,1% liczba zatrudnionych nie zmieniła się. Z badanych podmiotów w klasie wielkości 50-249, u 60,6% firm zatrudnienie nie uległo zmianie, w 21,2% wzrosło, a w przypadku 18,2% spadło.

Tabela 6. Sytuacja zatrudnieniowa w okresie ostatnich 12 miesięcy względem klasy wielkości podmiotów gospodarki

Klasa wielkości	Liczba zatrudnionych wzrosła	Liczba zatrudnionych nie zmieniła się	Liczba zatrudnionych spadła	Ogółem
1-9	12,8%	70,1%	17,1%	100%
10-49	38,1%	47,4%	14,5%	100%
50-249	21,2%	60,6%	18,2%	100%
250-999	100%	0%	0%	100%

Na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy 41,8% badanych pracodawców prowadziło rekrutację pracowników. W przypadku 96,5% z tych podmiotów, rekrutacja zakończyła się zatrudnieniem pracownik(a)ów.

Wykres 31. Prowadzenie rekrutacji w okresie ostatnich 12 miesięcy

Wśród zatrudnionych - w przeciągu ostatnich 12 miesięcy – pracowników, najwięcej podmiotów gospodarki zatrudniło robotników budowlanych, sprzedawców, oraz pracowników działów produkcji.

Tabela 7. Wykaz stanowisk, na które zatrudniono pracowników w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Stanowisko	Liczba podmiotów, które zatrudniły pracownik(a)ów na dane stanowisko
Asystent bankowości	1
Asystentka stomatologiczna	1
Barman	1
Cukiernik	2
Doradca handlowy	3
Fryzjer	4
Grafik komputerowy	1
Handlowiec	8
Informatyk	2
Kelner	1

Kierowca	6
Kosmetyczka	1
Kowal	1
Księgowa	1
Kurier	1
Lakiernik	2
Laborant	1
Magazynier	4
Mechanik samochodowy	3
Monter	2
Monter konstrukcji stalowych	1
Monter urządzeń teleinformatycznych	1
Nauczyciel	2
Obsługa biurowa	3
Odlewacz	2
Operator koparki	2
Operator maszyn	3
Opiekun osób starszych	2
Pedagog	2
Piekarz	2
Pielęgniarka	2
Podinspektor ds. obsługi gminy	1
Pomocnik introligatora	1
Pomocnik mleczarski	1
Pracownik administracji	8
Pracownik fizyczny - produkcja	12
Pracownik marketingu	2
Pracownik ochrony	3
Prawnik	1
Referent	2
Robotnik budowlany	32
Spawacz	2
Sprzątacze	9
Sprzedawca	17
Stolarz	2
Stomatolog	1
Ślusarz	3
Technolog produkcji	2
Tokarz	1
Wytaczacz	3
Wytapiacz	1
Zbrojarz betoniarz	3

13,6% pracodawców, którzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy prowadzili rekrutację (5,6% całkowitej próby), borykało się z trudnościami w obsadzeniu stanowisk pracy. Poniższa tabela przedstawia wykaz stanowisk, które ankietowani wskazywali jako trudne do obsadzenia.

Tabela 8. Stanowiska trudne do obsadzenia w ciągu ostatnich 12 miesięcy

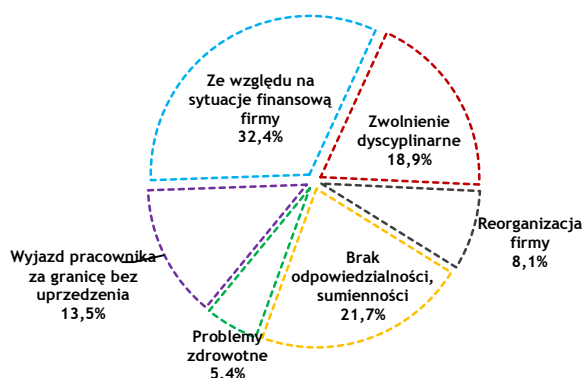
Stanowisko	Liczba podmiotów, które wskazały na dane stanowisko
Barman	1
Cukiernik	1
Fryzjer	2
Grafik komputerowy	1

Kelner	1
Kierowca	1
Kosmetyczka	1
Listonosz	1
Ogrodnik	1
Operator CNC	2
Pracownik działu handlu międzynarodowego	1
Pracownik ochrony	1
Programista	2
Spawacz sieci światłowodowych	1
Suwnicowy	1
Tokarz	1
Wytaczacz	1

Na pytanie o powody odrzucania kandydatów, przeważająca większość z wypowiedzi koncentruje się wokół braku odpowiednich kwalifikacji tych kandydatów do pracy. Na taki czynnik zwróciło uwagę aż 65,7% pracodawców, którzy w okresie ostatnich 12 miesięcy prowadzili rekrutację. Kolejna, lecz zdecydowanie mniej liczna grupa badanych zwracała uwagę na brak doświadczenia (23,5%), zbyt wysokie oczekiwania w stosunku do ich wiedzy i doświadczenia (18,6%) oraz niedyspozycyjność (13,4%).

28,2% badanych podmiotów gospodarki zwalniało w okresie ostatnich 12 miesięcy pracowników. Główne powody zwolnień to niekorzystna sytuacja finansowa danego podmiotu gospodarki (32,4%), brak u pracowników odpowiedzialności, sumienności (21,7%) oraz zwolnienia dyscyplinarne (18,9%).

Wykres 32. Powody zwolnień pracowników w okresie ostatnich 12 miesięcy

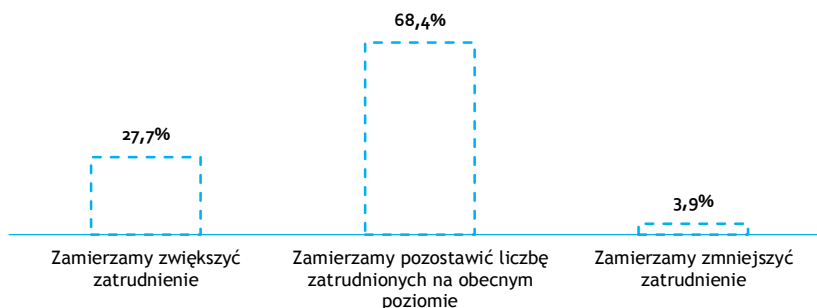

3.2. Plany zatrudnieniowe badanych podmiotów gospodarki

W odniesieniu do planów zatrudnieniowych na najbliższe 12 miesięcy, ponad połowa pracodawców deklaruje, że zamierza pozostawić liczbę zatrudnionych na obecnym poziomie (68,4%), 27,7% planuje

zwiększyć zatrudnienie, natomiast 3,9% podmiotów gospodarki nosi się z zamiarem zredukowania liczby pracowników.

Wykres 33. Plany zatrudnieniowe na najbliższe 12 miesięcy

Biorąc pod uwagę klasę wielkości badanych podmiotów gospodarki, pomijając klasę wielkości 250-999, w której przeprowadzono badanie tylko z jednym pracodawcą, największy odsetek firm, które zamierzają zwiększyć zatrudnienie to podmioty w klasie wielkości 1-9 pracowników. Jednocześnie żaden z pracodawców w tej klasie nie planuje w ciągu najbliższych 12 miesięcy zwolnień. Wśród firm, które zamierzają pozostawić zatrudnienie na obecnym poziomie, największy odsetek to podmioty w klasie wielkości 10-49 (83,7%).

Tabela 9. Plany zatrudnieniowe najbliższe 12 miesięcy względem klasy wielkości podmiotów gospodarki

Klasa wielkości	Zamierzamy zwiększyć zatrudnienie	Zamierzamy pozostawić liczbę zatrudnionych na obecnym poziomie	Zamierzamy zmniejszyć zatrudnienie	Ogółem
1-9	31,4%	68,6%	0%	100%
10-49	12,7%	83,7%	3,6%	100%
50-249	24,2%	69,7%	6,1%	100%
250-999	100%	0%	0%	100%

Wśród stanowisk pracy, na które pracodawcy zamierzają przyjąć pracownika są w pierwszej kolejności sprzedawcy, pracownicy fizyczni do działów produkcji oraz pracownicy biurowi.

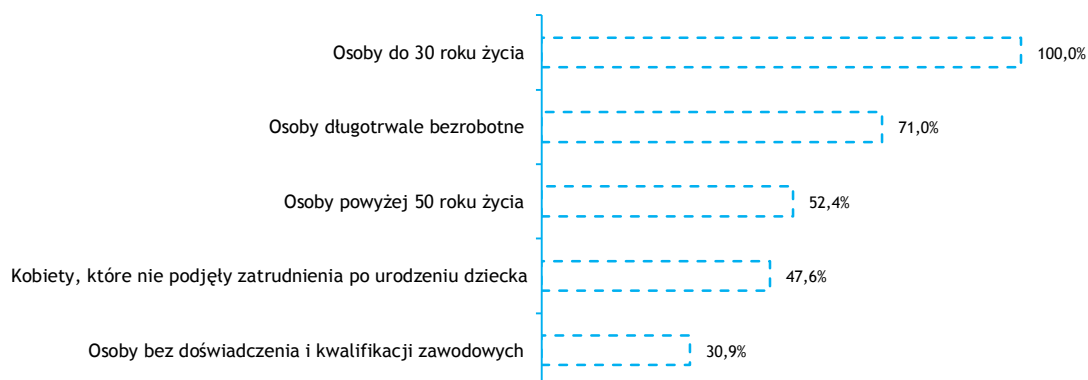
Tabela 10. Stanowiska pracy, na które pracodawcy zamierzają przyjmować pracowników w ciągu najbliższych 12 miesięcy

Stanowisko	Liczba podmiotów gospodarki, które planują przyjęcie do pracy
Asystentka	1
Barman	2
Cieśla	1
Dyspozytor	1

Filolog angielski	1
Frezer	2
Fryzjer	2
Grafik komputerowy	1
Instruktor nauki jazdy	1
Kelner	2
Kierowca	4
Kosmetyczka	2
Krawcowa	1
Księgowa	3
Lakiernik samochodowy	2
Magazynier	3
Mechanik samochodowy	3
Monter	4
Ogrodnik	2
Operator maszyn	3
Opiekun osób starszych	1
Pracownik biurowy	9
Pracownik działu marketingu	1
Pracownik fizyczny - produkcja	13
Przedstawiciel handlowy	4
Robotnik budowlany	6
Spawacz	5
Sprzedawca	14
Stolarz	2
Stomatolog	1
Ślusarz	2
Tokarz	2
Zbrojarz	1
Tynkarz	1

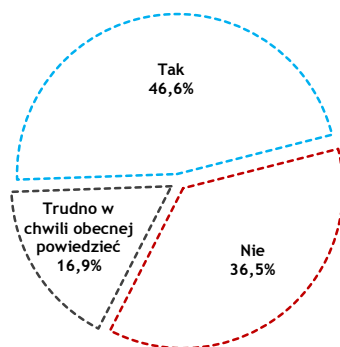
Spośród pracodawców, którzy planują zatrudnienie pracowników w okresie najbliższych 12 miesięcy 100% przewiduje możliwość zatrudnienia osób do 30 roku życia, 71% - osoby długotrwale bezrobotne, 52,4% - pracowników powyżej 50 roku życia. Najmniejszy odsetek firm zakłada możliwość zatrudnienia osób bez doświadczenia i kwalifikacji zawodowych – 30,9%.

Wykres 34. Deklaracje podmiotów gospodarki odnośnie możliwości zatrudnienia osób z poszczególnych grup bezrobotnych

W odpowiedzi na pytanie o plany przyjęć stażystów w ciągu najbliższych 12 miesięcy, 46,6% pracodawców nosi się z takim zamiarem, 36,5% nie przewiduje takiego zapotrzebowania w tym okresie, natomiast 16,9% badanych nie potrafiło w chwili obecnej jednoznacznie się ustosunkować.

Wykres 35. Plany przyjęć na staż w okresie najbliższych 12 miesięcy

Pracodawcy w okresie najbliższych 12 miesięcy zamierzają najczęściej przyjmować osoby na staż na stanowiska administracyjne, sprzedawcy, fryzjera, kucharza oraz kierowcy. Poniższa tabela przedstawia pełen wykaz stanowisk, na które pracodawcy zamierzają przyjąć osobę bezrobotną na staż. Warto w tym miejscu zauważyć, że w grupie najczęściej wskazywanych zawodów znalazły się trzy (sprzedawca, kucharz, fryzjer), które według Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie stalowowolskim za rok 2012 zajmowały odpowiednio 2, 11 oraz 12 pozycję w zestawieniu: Bezrobotni według zawodów (tab. 1 Monitoringu).

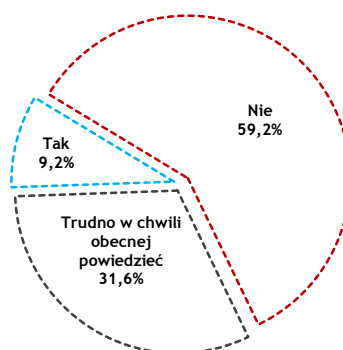
Tabela 11. Wykaz stanowisk, na które pracodawcy zamierzają przyjąć na staż

Stanowisko	Liczba podmiotów gospodarki, które deklarują przyjęcie pracownika na staż
Błacharz	1
Cukiernik	1
Dyspozytor	1
Ekonomista	2
Elektromechanik	1
Filolog języka angielskiego	1
Frezer	2
Fryzjer	6
Handlowiec	2
Hydraulik	1
Introligator	1
Inżynier budowy	1
Inżynier środowiska	1
Kierowca	6
Konstruktor	1
Kosmetyczka	1
Krawcowa	1
Księgowa	4

Kucharz	6
Laborant	1
Lakiernik	1
Mechanik lotniczy	1
Mechanik samochodowy	4
Monter konstrukcji stalowych	1
Ogrodnik	2
Nauczyciel przedszkolny	1
Operator koparki	1
Operator maszyn i urządzeń przetwórstwa spożywczego	3
Operator CNC	1
Pedagog	5
Piekarz	1
Pomoc kuchenna	2
Pracownik działu marketingu	1
Pracownik fizyczny - produkcja	4
Pracownik biurowy	9
Pracownik socjalny	2
Robotnik budowlany	5
Sekretarka	2
Spawacz	2
Sprzedawca	9
Stolarz	2
Ślusarz	2
Terapeuta	1
Tokarz	2
Windykator	1

Wyraźnie mniejszym zainteresowaniem wśród pracodawców cieszy się przygotowanie zawodowe. Z tej formy zamierza skorzystać w ciągu najbliższych 12 miesięcy zaledwie 9,2% badanych podmiotów gospodarki. Liczna jest natomiast grupa pracodawców, którzy w chwili obecnej nie potrafią jednoznacznie stwierdzić, czy skorzystają z tego rozwiązania (31,6%).

Wykres 36. Plany przyjęcia na przygotowanie zawodowe

Spośród badanych przedsiębiorstw, które zamierzają przyjąć osobę bezrobotną na przygotowanie zawodowe, największe zapotrzebowanie wskazano w zawodach robotnik budowlany oraz informatyk.

Tabela 12. Wykaz stanowisk, na które pracodawcy zamierzają przyjąć na przygotowanie zawodowe

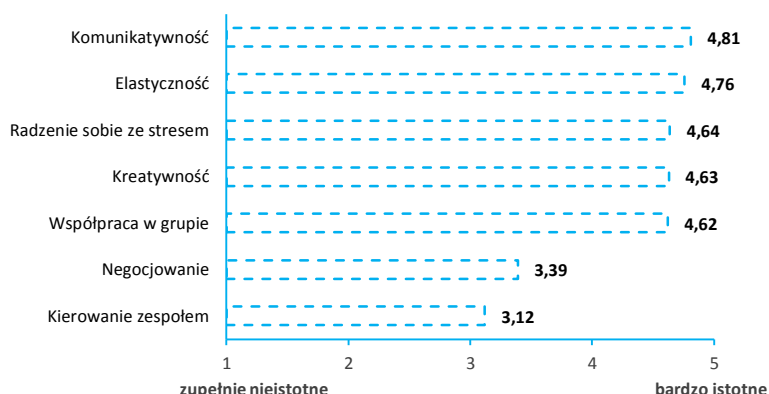
Stanowisko	Liczba podmiotów gospodarki, które deklarują przyjęcie pracownika na przygotowanie zawodowe
Analitik medyczny	2
Architekt	1
Barman	1
Biolog	1
Biotechnolog	2
Cukiernik	1
Dyspozytor	1
Hydraulik	1
Informatyk	3
Inżynier budownictwa	2
Kelner	1
Mechanik samochodowy	2
Krawcowa	1
Ogrodnik	2
Opiekun osób starszych	1
Piekarz	1
Pomoc kuchenna	2
Robotnik budowlany	5
Stolarz	2
Technik reklamy	1
Tynkarz	1

Wskazanie przez pracodawców – wśród stanowisk, na które zamierzają przyjąć bezrobotnych na przygotowanie zawodowe – zawodów zdobywanych w systemie szkolnym na poziomie średnim lub wyższym (np. architekt, analitik medyczny, biotechnolog) potwierdza nieznaną zasad realizacji przygotowania zawodowego dorosłych poprzez utożsamianie tej formy ze stażem, którego celem jest nabywanie praktycznych umiejętności w zawodzie.

3.3. Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów na stanowiska pracy

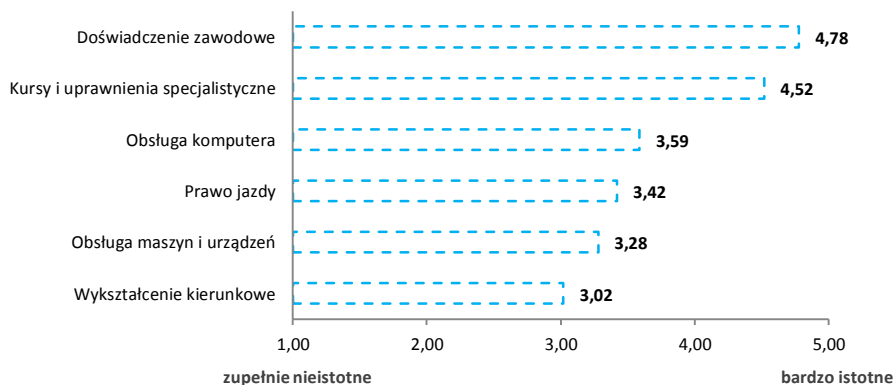
Spośród pożądanych przez pracodawców umiejętności, jakimi powinien wykazywać się kandydat najistotniejsze to komunikatywność (4,81) oraz elastyczność (4,76). W dalszej kolejności znalazły się umiejętności radzenia sobie ze stresem (4,64), kreatywność (4,63) oraz współpraca w grupie (4,62). Pracodawcy stawiają najniższe wymagania kandydatom do pracy w zakresie umiejętności negocjowania (3,39) oraz kierowania zespołem (3,12).

Wykres 37. Poziom oczekiwania pracodawców wobec poszczególnych umiejętności, jakimi powinien wykazywać się kandydat na stanowisko pracy

Następnie poproszono respondentów o określenie poziomu oczekiwań od kandydatów na stanowiska pracy wobec poszczególnych kwalifikacji zawodowych. Najwyższy poziom oczekiwań odnotowano wobec doświadczenia zawodowego (4,78). Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że oczekiwania pracodawców wobec poszczególnych kwalifikacji zawodowych są niższe niż oczekiwania wobec umiejętności społecznych. Warto również zaznaczyć, że w grupie oczekiwanych kwalifikacji, wykształcenie znalazło się na ostatnim miejscu (3,02).

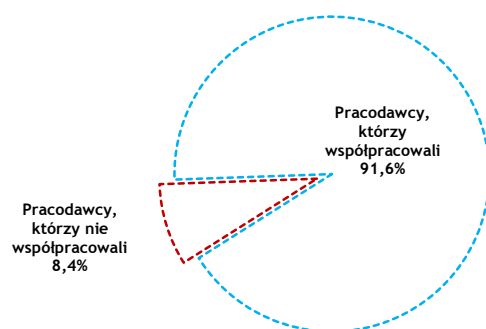
Wykres 38. Poziom oczekiwania pracodawców wobec poszczególnych kwalifikacji, jakimi powinien wykazywać się kandydat na stanowisko pracy

3.4. Współpraca pracodawców z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli

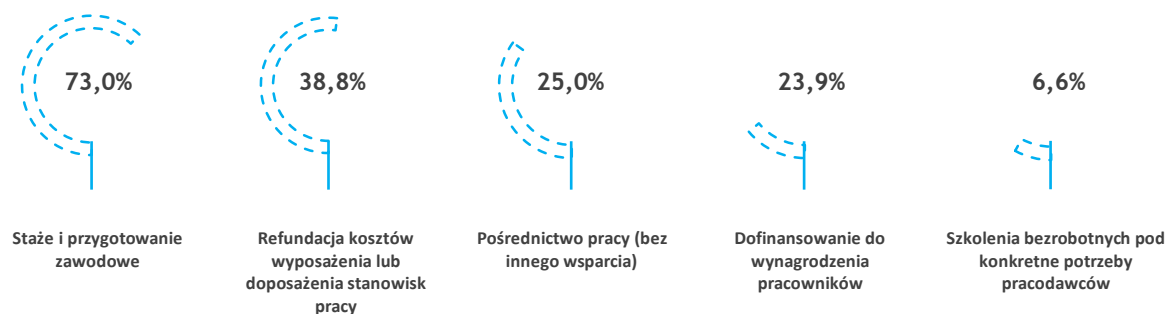
Spośród badanych pracodawców, 91,6% korzystało dotychczas z usług Powiatowego Urzędu Pracy w Stalowej Woli.

Wykres 39. Współpraca pracodawców z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli

W tej grupie zdecydowanie najwięcej pomiotów współpracowało kiedykolwiek z PUP w zakresie staży i przygotowania zawodowego (73%) oraz refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy (38,8%). Z usług samego pośrednictwa pracy korzystało 25% firm, natomiast z dofinansowania do wynagrodzeń pracowników (prace interwencyjne, roboty publiczne) 23,9% badanych w tej grupie. 6,6% podmiotów gospodarki skorzystało ze szkoleń dla bezrobotnych pod własne potrzeby.

Wykres 40. Korzystanie przez pracodawców z poszczególnych form współpracy z PUP

Pracodawcy, którzy współpracowali z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli zostali poproszeni o ocenę tych form współpracy, z których dotychczas korzystali. W celu dokonania porównań oceny poszczególnych form współpracy, zebrane w trakcie badania dane opracowano według następującego wzoru:

$$\text{średnia} = \frac{4 \cdot A + 3 \cdot B + 2 \cdot C + 1 \cdot D}{\text{liczba respondentów dokonujących oceny}}$$

gdzie:

A = bardzo dobrze

B = dobrze

C = źle

D = bardzo źle

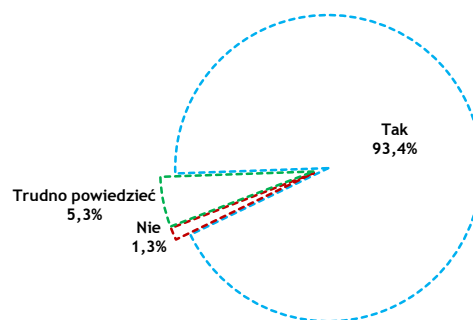
W opiniach pracodawców oferty współpracy z PUP oceniane są bardzo pozytywnie. Na uwagę zasługuje fakt, że najwyżej ocenione zostało dofinansowanie do wynagrodzenia pracowników oraz refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy. Najniżej ocenione zostały szkolenia osób bezrobotnych pod indywidualne potrzeby pracodawców. Należy jednak nadmienić, że z tej formy współpracy korzystał najmniejszy odsetek badanych podmiotów gospodarki.

Wykres 41. Ocena poszczególnych form współpracy przez pracodawców, którzy dotychczas współpracowali z PUP w Stalowej Woli

Bardzo wysoki odsetek firm, które dotychczas współpracowały z PUP, deklaruje chęć dalszej współpracy w zakresie rekrutacji pracowników (93,4%). Zaledwie 1,3% pracodawców nie zamierza w przyszłości podejmować współpracy w tym zakresie¹⁹.

Wykres 42. Deklaracja pracodawców w zakresie dalszej współpracy z PUP w Stalowej Woli w zakresie rekrutacji pracowników

Wszyscy pracodawcy, którzy dotychczas nie współpracowali z PUP, nie interesowali się podjęciem takiej współpracy, gdyż – jak twierdzą – dotychczasowe metody rekrutacji są skuteczne. Żadna z osób ankietowanych nie zaznaczyła braku informacji o możliwościach współpracy z PUP, braku korzyści dla firmy ze współpracy z PUP, niesatysfakcjonujących warunków współpracy, negatywnych opinii innych osób na temat współpracy z PUP czy nadmiaru formalności.

¹⁹ W grupie respondentów, którzy nie zamierzają korzystać ze współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli w zakresie rekrutacji pracowników znalazło się zaledwie trzech pracodawców, którzy nie zamierzają kontynuować współpracy z uwagi na fakt, iż jak twierdzi dwóch z nich, „pracownicy sami się zgłaszają”. Jeden pracodawca natomiast nie planuje rozwijania firmy.

Jednocześnie wszystkie podmioty w tej grupie nie przewidują podjęcia współpracy z Urzędem w zakresie rekrutacji pracowników.

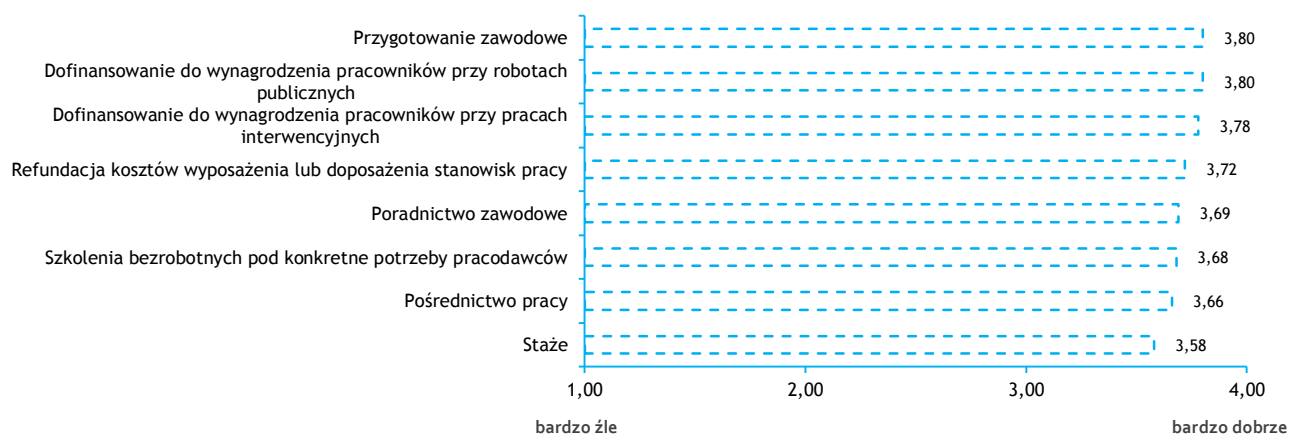
Na pytanie o znajomość poszczególnych form współpracy z PUP, wyraźnie największy odsetek pracodawców zadeklarował znajomość staży (84,9%). O pozostałych formach współpracy wie mniej niż połowa badanych. Najmniejszy odsetek posiada wiedzę o szkoleniach bezrobotnych pod konkretne potrzeby pracodawców (19,2%).

Wykres 43. Posiadanie przez pracodawców wiedzy na temat poszczególnych form współpracy z PUP

Wszyscy respondenci, którzy zadeklarowali znajomość poszczególnych form współpracy, zostali poproszeni o ich ocenę. Każda z form współpracy została wysoko oceniona przez badanych.

Wykres 44. Ocena poszczególnych form współpracy przez pracodawców, którzy deklarują znajomość tych form

Na pytanie o szkolenia, jakie powinny być organizowane przez Urząd Pracy, biorąc pod uwagę zapotrzebowanie na pracowników, 54,1% pracodawców nie wskazało żadnego kierunku szkoleń. W tej grupie dominowały opinie, że „szkolenia nic nie dają”, „szkolenia nie są potrzebne”, „powinno być więcej

staży i praktyk a nie szkoleń”. Spośród osób, które wymieniały poszczególne kierunki szkoleń, najwięcej pracodawców wskazywało na szkolenia BHP, obsługi kasy fiskalnej oraz obsługi klienta.

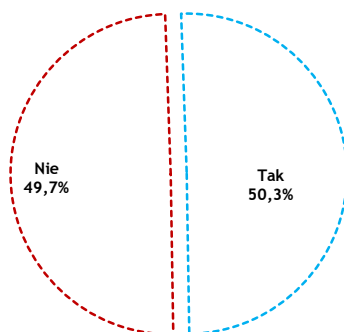
Tabela 13. Wykaz szkoleń, które w opiniach pracodawców powinny być realizowane przez PUP w Stalowej Woli

Szkolenie	1 wybór	2 wybór	3 wybór	RAZEM
Barmańskie	2			2
BHP	17	4	1	22
Blacharskie	1			1
Bruckarskie		2		2
Edukacja plastyczna	2			2
Elektroniczne	3			3
Elektryczne	4	1		5
Fryzjerskie	4	1		5
Instalator systemów wentylacji	1			1
Instruktor lotniczy	1			1
Język angielski	3			3
Język niemiecki	2			2
Komunikacja interpersonalna	3	1	1	5
Kosmetyczne	3			3
Krawieckie	4			4
Księgowość	3	1	1	5
Kucharskie		1		1
Kwalifikacyjne dla kierowców	3	2		5
Licencja pracownika ochrony	2			2
Marketingowe	2	1		3
Mechanik samochodowy	2			2
Monter rusztowań	3		1	4
Negocjacji	4			4
Obsługa EKG		1		1
Obsługa kasy fiskalnej	17	5		22
Obsługa klienta	14	3	1	18
Obsługa komputerowych aplikacji biurowych	3			3
Obsługi biura	11	1	1	13
Ogrodnicze	2			2
Operator CNC	2	1		3
Operator koparko-ładowarki	2	1		3
Operator maszyn i urządzeń przetwórstwa spożywczego	2			2
Operator maszyn sterowanych numerycznie	1	1		2
Operator wózka widłowego	8	4	2	14
Organizacja szkoleń	1			1
Piekarz	1			1
Pielęgniarka środowiskowa	1			1
Podstawy obsługi komputera	3	2	1	6
Poligraficzne	1			1
Programowanie maszyn sterowanych numerycznie	1			1
Spawanie	7	3	1	11
Sprzedaż bezpośrednia	13			13
Tokarz	1	2		3
Windykacja	2			2
Wizażysta	1			1
Wypalacz gazowy	2		1	3
Wysokościowe	1	2		3
Wytaczacz	2			2

3.5. Absolwenci szkół w opiniach pracodawców

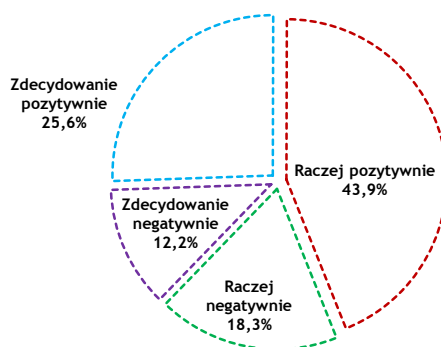
Z przeprowadzonych badań wynika, że 50,3% podmiotów gospodarczych zatrudnia w chwili obecnej absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i wyższych, dla których dana firma jest ich pierwszym miejscem pracy.

Wykres 45. Zatrudnianie przez pracodawców absolwentów szkół

Opinie na temat przygotowania zawodowego absolwentów szkół są jednak wyraźnie zróżnicowane. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na grupę 30,5% respondentów, którzy negatywnie („raczej negatywnie” + „zdecydowanie negatywnie”) ocenili przygotowanie zawodowe młodych osób, wkraczających na rynek pracy.

Wykres 46. Opinie pracodawców na temat przygotowania zawodowego absolwentów szkół

Negatywne opinie na temat przygotowania zawodowego absolwentów szkół potwierdzają także ci pracodawcy, którzy nie zatrudniają absolwentów, jednak mieli styczność z takimi kandydatami na etapie prowadzonych rekrutacji. Z wypowiedzi tych ankietowanych wyłaniają się cztery główne opinie na temat absolwentów szkół, choć dominującą jest jedna. Przeważająca większość z wypowiedzi koncentruje się wokół braku odpowiednich kwalifikacji tych kandydatów do pracy. Na taki czynnik zwróciło uwagę aż 65,7% pracodawców, którzy nie zatrudniają absolwentów. Kolejna, lecz zdecydowanie mniej liczba grupa badanych zwracała uwagę na brak doświadczenia (23,5%), zbyt wysokie oczekiwania absolwentów w stosunku do ich wiedzy i doświadczenia (18,6%) oraz niedyspozycyjność (13,4%).

Wnioski

Osoby bezrobotne

1. Relatywnie wysoki odsetek badanych deklaruje aktywne poszukiwanie zatrudnienia (87,2%). Jednocześnie, co najmniej 9,2% respondentów w chwili obecnej podejmuje zatrudnienie bez umowy. Odsetek ten jest z pewnością wyższy, mając na uwadze fakt, że część ankietowanych nie przekazała w tym względzie prawdziwych informacji.
2. Dla grupy badanych, którzy nie poszukują obecnie zatrudnienia lub poszukują zatrudnienia, ale napotykają na przeszkody w jego poszukiwaniu, w pierwszej kolejności – wśród barier – zwracano uwagę na konieczność opieki nad członkami rodziny. Z analizy wynika, że w przeważającej większości sytuacja ta dotyczy kobiet, które nie podejmują zatrudnienia z uwagi na opiekę nad dziećmi.
3. Z przeprowadzonej analizy wynika, że osoby bezrobotne w powiecie stalowowolskim cechują się wyraźnie niską mobilnością zawodową wewnętrzną, przy jednoczesnej wysokiej mobilności zewnętrznej²⁰. Wyższy odsetek respondentów zdecydowałby się na wyjazd za granicę w celach zarobkowych niż do innego powiatu czy województwa w kraju. Liczna grupa badanych wyraża więc opinię, że jeśli znalezienie zatrudnienia miałoby wiązać się ze zmianą miejsca zamieszkania, to preferowaliby oni wyjazd poza granice Polski.
4. Z badanej grupy osób bezrobotnych, niemal połowa (48,9%) nie podjęła do chwili obecnej żadnych działań w kierunku podniesienia swoich kwalifikacji i kompetencji zawodowych. Wprawdzie wysoki odsetek ankietowanych deklaruje chęć podjęcia takich działań (89,1% - szkolenia i kursy, 85% - staż lub przygotowanie zawodowe), jednak mając na względzie brak dotychczasowej aktywności w tym zakresie znaczącej grupy osób bezrobotnych, można przyjąć, że faktyczne działania podjąłby mniejszy odsetek badanych. Potwierdzają to chociażby te osoby bezrobotne, które deklarują chęć uczestnictwa w szkoleniach, kursach, stażach i przygotowaniu zawodowym, jednak nie są w stanie wskazać żadnych konkretnych kierunków tych szkoleń oraz kursów (35,9%) ani zawodów, w których mieliby zdobywać doświadczenie poprzez staż lub przygotowanie zawodowe (38,3%).
5. Na pytanie o czynniki warunkujące status osoby bezrobotnej, wymownym jest fakt, że respondenci w pierwszej kolejności zwrócili uwagę na czynniki od nich niezależne: brak ofert pracy, brak znajomości, zbyt wysokie oczekiwania pracodawców. Zaledwie ok. 40% badanych dostrzega natomiast własne braki w kwalifikacjach zawodowych oraz doświadczeniu zawodowym.
6. Z analizy pozyskanych od respondentów informacji wynika, że znaczący odsetek osób bezrobotnych nie potrafi udzielić odpowiedzi na pytanie o wpływ poszczególnych form wsparcia,

²⁰ Za mobilność zawodową wewnętrzną przyjmuje się deklaracje respondentów odnośnie chęci podjęcia zatrudnienia na terenie kraju; za mobilność zawodową zewnętrzną przyjmuje się deklaracje respondentów odnośnie chęci podjęcia zatrudnienia poza granicami kraju

otrzymanego od Powiatowego Urzędu Pracy w Stalowej Woli, na ich sytuację na rynku pracy. Jednocześnie, ponad jedna trzecia badanych twierdzi, że otrzymane wsparcie nie zmieniło ich sytuacji.

7. W odniesieniu do kierunków rozwoju własnych kwalifikacji i umiejętności należy zauważyć, że liczna grupa badanych nie posiada wiedzy na temat sytuacji na lokalnym rynku pracy. Potwierdzeniem tego jest fakt, że zainteresowani są oni szkoleniami lub kursami, które przygotowują do zawodów, znajdujących się w grupie zawodów, które posiada istotny odsetek osób bezrobotnych.
8. Podjęcie zatrudnienia – w opiniach osób bezrobotnych – ułatwiłoby w pierwszej kolejności więcej miejsc pracy oraz zmiana oczekiwań pracodawców. Wysoka pozycja tych czynników pozwala wnioskować, że znacząca grupa bezrobotnych przekonana jest o tym, że o ich aktualnej sytuacji na rynku pracy decydują czynniki zewnętrzne, na które nie mają wpływu. Zaledwie co czwarty badany (25,4%) zwrócił uwagę na konieczność podniesienia własnych kwalifikacji zawodowych, 9,2% na nabycie doświadczenia a tylko 6,5% na podniesienie poziomu wykształcenia.

Pracodawcy

1. Sytuacja zatrudnieniowa w badanych podmiotach gospodarki wydaje się być – z perspektywy ogółu – stabilna, a plany zatrudnieniowe na najbliższe 12 miesięcy są optymistyczne. Zaledwie 3,9% podmiotów zamierza w tym czasie zredukować zatrudnienie i są to głównie podmioty w klasie wielkości 10-49. Jednocześnie 27,7% pracodawców zamierza zatrudnić kolejnych pracowników, co może skutkować w następnym roku dodatnim bilansem zatrudnienia.
2. Relatywnie niski odsetek badanych przedsiębiorstw borykało się w okresie ostatnich 12 miesięcy z trudnościami w obsadzeniu stanowisk pracy. Mimo to, pracodawcy deklarują chęć współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli w zakresie zatrudniania pracowników. W zdecydowanej większości wyrażają oni pozytywne opinie na temat współpracy.
3. Pomimo, że pracodawcy tak licznie deklarują chęć współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli, ich wiedza na temat form tej współpracy jest – za wyjątkiem staży – dość niska. Sugeruje się zintensyfikowanie działań w kierunku promowania (z nastawieniem na informowanie o korzyściach dla pracodawców) form współpracy z PUP wśród zarówno istniejących już firm, które dotychczas współpracowały lub nie współpracowały z Urzędem Pracy, jak i nowopowstających podmiotów gospodarki.
4. Liczna grupa pracodawców zainteresowana jest przyjęciem pracownika na staż. Odmienne sytuacja ta przedstawia się w przypadku przygotowania zawodowego. Istnieje duże prawdopodobieństwo, że wynikać może ona ze wspomnianego wcześniej braku wiedzy pracodawców odnośnie form współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy.
5. Spośród wszystkich badanych pracodawców, aż 54,1% nie wskazało żadnych kierunków szkoleń, które – z ich punktu widzenia – powinny być realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w

Stalowej Woli. Grupa ta dość pesymistycznie odnosiła się do szkoleń, podkreślając jednocześnie wagę doświadczenia zawodowego.

6. Ponad połowa badanych podmiotów gospodarki zatrudnia w chwili obecnej absolwentów szkół, choć opinie na temat ich przygotowania zawodowego są wyraźnie zróżnicowane. Grupa aż 30,5% pracodawców negatywnie wypowiada się w tej kwestii.

Załącznik 1. Wykaz zawodów wyuczonych respondentów

Zawód wyuczony	
Technik ekonomista	26
Kucharz	19
Krawiec	12
Rolnik	10
Ekonomista	9
Technik żywienia	9
Fryzjer	8
Murarz	8
Sprzedawca	8
Technik mechanik	8
Pedagog	8
Technik budowlaniec	7
Mechanik	6
Rzeźnik	6
Technik elektryk	6
Tokarz	6
Kosmetyczka	5
Piekarz	5
Technik leśnik	5
Administracja	4
Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	4
Nauczyciel	4
Socjolog	4
Spawacz	4
Technolog robot wykończeniowych w budownictwie	4
Biolog	3
Elektromonter	3
Fizjoterapeuta	3
Technik gastronomii	3
Księgowa	3
Ogrodnik	3
Posadzkarz	3
Technik rachunkowości	3
Cieśla	2
Cukiernik	2
Elektroenergetyk	2
Elektromechanik pojazdów samochodowych	2
Filolog języka polskiego	2
Frezer	2
Handlowiec	2
Hydraulik	2
Informatyk	2

Inżynier budownictwa	2
Inżynier mechanik	2
Kelner	2
Kierowca	2
Malarz	2
Pielęgniarka	2
Prawnik	2
Ślusarz	2
Stolarz	2
Szwaczka	2
Technik administracji	2
Technik budowy maszyn	2
Technik elektronik	2
Technik farmaceuta	2
Technik informatyk	2
Technik masażysta	2
Technik samochodowy	2
Aparatowy przetwórstwa mięsa	1
Chemiotechnolog	1
Dekorator wnętrz	1
Filolog języka włoskiego	1
Florysta	1
Fotograf	1
Geodeta	1
Instruktor nauki jazdy	1
Architekt krajobrazu	1
Logistyk	1
Mechanik maszyn rolniczych	1
Mechanik samochodowy	1
Monter instalacji sanitarnych	1
Plastyk	1
Pracownik administracyjno biurowy	1
Szklarz	1
Technik elektromechanik	1
Technik fryzjerstwa	1
Technik mechanik budowy maszyn	1
Telemonter	1
Zbrojarz, betoniarz	1

Spis wykresów

Wykres 1. Osoby pracujące w powiecie stalowowolskim według sektorów	10
Wykres 2. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie podkarpackim i kraju w latach 2005-2013	10
Wykres 3. Stopa bezrobocia w powiatach województwa podkarpackiego (stan na dzień 30.09.2013 r.)	11
Wykres 4. Osoby bezrobotne w powiecie stalowowolskim według gminy miejsca zamieszkania	12
Wykres 5. Osoby bezrobotne w powiecie stalowowolskim według wykształcenia	12
Wykres 6. Osoby bezrobotne w powiecie stalowowolskim według czasu pozostawania bez pracy	13
Wykres 7. Osoby bezrobotne w powiecie stalowowolskim według stażu pracy	13
Wykres 8. Osoby bezrobotne w powiecie stalowowolskim względem grup wiekowych i płci (stan z dnia 30.09.2013 r.)	14
Wykres 9. Osoby bezrobotne w powiecie stalowowolskim względem płci w latach 2005-2013	14
Wykres 10. Odsetek mężczyzn i kobiet znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w powiecie stalowowolskim (stan na dzień 30.09.2013 r.)	15
Wykres 11. Liczba podmiotów gospodarki w powiecie w latach 2005-2013	15
Wykres 12. Liczba podmiotów gospodarki w województwie podkarpackim w latach 2005-2013	16
Wykres 13. Podmioty gospodarki w powiecie stalowowolskim według gmin (stan z dnia 30.09.2013 r.)	16
Wykres 14. Podmioty gospodarki w powiecie stalowowolskim według sekcji PKD 2007 (stan z dnia 30.09.2013 r.)	17
Wykres 15. Respondenci względem gmin miejsca zamieszkania	18
Wykres 16. Respondenci względem grup wiekowych	18
Wykres 17. Respondenci względem wykształcenia	19
Wykres 18. Formy wsparcia oferowanego przez PUP, z których skorzystali respondenci	20
Wykres 19. Opinia respondentów odnośnie wpływu otrzymanego wsparcia na poprawę ich sytuacji na rynku pracy	21
Wykres 20. Aktywne poszukiwanie zatrudnienia i rodzaj poszukiwanej pracy	21
Wykres 21. Metody poszukiwania zatrudnienia	22
Wykres 22. Przeszkody utrudniające poszukiwanie zatrudnienia	22
Wykres 23. Czynniki warunkujące brak aktywności w poszukiwaniu zatrudnienia	23
Wykres 24. Cel wizyty osób bezrobotnych w PUP	23
Wykres 25. Mobilność zawodowa respondentów	24
Wykres 26. Działania podejmowane przez osoby bezrobotne w celu podnoszenia kwalifikacji i kompetencji zawodowych	25
Wykres 27. Ocena posiadanych umiejętności i kwalifikacji zawodowych	28
Wykres 28. Czynniki warunkujące status osoby bezrobotnej w opiniach respondentów	29
Wykres 29. Opinie respondentów na temat czynników, które ułatwiłyby im podjęcie zatrudnienia (odpowiedzi $\geq 5\%$)	30
Wykres 30. Sytuacja zatrudnieniowa w okresie ostatnich 12 miesięcy	31

Wykres 31. Prowadzenie rekrutacji w okresie ostatnich 12 miesięcy	32
Wykres 32. Powody zwolnień pracowników w okresie ostatnich 12 miesięcy.....	34
Wykres 33. Plany zatrudnieniowe na najbliższe 12 miesięcy	35
Wykres 34. Deklaracje podmiotów gospodarki odnośnie możliwości zatrudnienia osób z poszczególnych grup bezrobotnych.....	36
Wykres 35. Plany przyjęć na staż w okresie najbliższych 12 miesięcy	37
Wykres 36. Plany przyjęcia na przygotowanie zawodowe.....	38
Wykres 37. Poziom oczekiwania pracodawców wobec poszczególnych umiejętności, jakimi powinien wykazywać się kandydat na stanowisko pracy	40
Wykres 38. Poziom oczekiwania pracodawców wobec poszczególnych kwalifikacji, jakimi powinien wykazywać się kandydat na stanowisko pracy	40
Wykres 39. Współpraca pracodawców z Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli	41
Wykres 40. Korzystanie przez pracodawców z poszczególnych form współpracy z PUP	41
Wykres 41. Ocena poszczególnych form współpracy przez pracodawców, którzy dotychczas współpracowali z PUP w Stalowej Woli	42
Wykres 42. Deklaracja pracodawców w zakresie dalszej współpracy z PUP w Stalowej Woli w zakresie rekrutacji pracowników.....	42
Wykres 43. Posiadanie przez pracodawców wiedzy na temat poszczególnych form współpracy z PUP	43
Wykres 44. Ocena poszczególnych form współpracy przez pracodawców, którzy deklarują znajomość tych form.....	43
Wykres 45. Zatrudnianie przez pracodawców absolwentów szkół.....	45
Wykres 46. Opinie pracodawców na temat przygotowania zawodowego absolwentów szkół	45

Spis tabel

Tabela 1. Próba badawcza osób bezrobotnych	8
Tabela 2. Próba badawcza podmiotów gospodarki	8
Tabela 3. Wykaz 20 najczęściej wskazywanych zawodów wyuczonych osób bezrobotnych.....	19
Tabela 4. Wykaz szkoleń i kursów, które podjęłyby osoby bezrobotne	25
Tabela 5. Wykaz pożądanych kierunków staży lub przygotowania zawodowego w opiniach osób bezrobotnych.....	26
Tabela 6. Sytuacja zatrudnieniowa w okresie ostatnich 12 miesięcy względem klasy wielkości podmiotów gospodarki.....	32
Tabela 7. Wykaz stanowisk, na które zatrudniono pracowników w ciągu ostatnich 12 miesięcy.....	32
Tabela 8. Stanowiska trudne do obsadzenia w ciągu ostatnich 12 miesięcy	33
Tabela 9. Plany zatrudnieniowe najbliższe 12 miesięcy względem klasy wielkości podmiotów gospodarki	35

Tabela 10. Stanowiska pracy, na które pracodawcy zamierzają przyjmować pracowników w ciągu najbliższych 12 miesięcy.....	35
Tabela 11. Wykaz stanowisk, na które pracodawcy zamierzają przyjąć na staż	37
Tabela 12. Wykaz stanowisk, na które pracodawcy zamierzają przyjąć na przygotowanie zawodowe	39
Tabela 13. Wykaz szkoleń, które w opiniach pracodawców powinny być realizowane przez PUP w Stalowej Woli	44